

Muzaffer İzgü

ÖKKEŞ İŞPORTACI

5

ÖZYÜREK

muzaffer izgü

ÖKKEŞ İŞPORTACI

ÖKKEŞ LUNAPARKTA
ÖKKEŞ KURT AVINDA
ÖKKEŞ BALIK AVINDA
ÖKKEŞ KAPICI
• ÖKKEŞ İŞPORTACI
ÖKKEŞ BAHÇIVAN
ÖKKEŞ OTOPARKTA
ÖKKEŞ MAÇTA
ÖKKEŞ DOLMUŞÇU
ÖKKEŞ DENİZDE

ISBN 9754760527

9 789754 760521

Nuruosmaniye Cad. No: 8
Cağaloğlu - İstanbul
Tlf.: 0.212. 513 64 17 - 52
Faks : 0.212. 520 22 85
www.ozyurekyayinevi.com

Muzaffer İzgü

Ökkeş İşportacı

Ökkeş Serisi: 5

ISBN: 978-975-476-052-7

Sertifika No: 12459

© Özyürek Yayıncılık Tic. Ltd. Şti.

İstanbul, 2013

Kapak: Süleyman Özkonuk

İç resimler: Bora Özen

Baskı ve Cilt: Melisa Matbaacılık Çiftelhavuzlar Yolu, Acar Sanayi Sitesi

No: 8 Topkapı/İstanbul Tlf: (212) 501 97 57

Sertifika No: 12088

Bu kitabın her türlü yayın hakları Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereğince
Özyürek Yayıncılık Tic. Ltd. Şti.'ye aittir.

ÖZYÜREK YAYINEVİ

Nuruosmaniye Cad. No:8 Cağaloğlu-İstanbul

Tlf: (0212) 513 64 17 Faks: (212) 520 22 85

www.ozyurekyayinevi.com

Muzaffer İzgü
ÖKKEŞ İŞPORTACI

ÖZYÜREK YAYINEVİ

MUZAFFER İZGÜ

Muzaffer İzgü, 29 Ekim 1933 günü Adana'da doğdu. Yoksul bir çocukluk geçirdi. Çeşitli işlerde çalışarak eğitimine devam edebildi. Yoksul çocukluk günlerini, sinemaya da uyarlanan "Zıkkımın Kökü" adlı kitabında anlattı. Diyarbakır İlköğretmen Okulu'nu bitirdi ve 1979'da kendi isteğiyle emekli oluncaya kadar Türkçe öğretmenliği yaptı. Emekli olduktan sonra İzmir'e yerleşti ve yalnızca yazılırla ilgilendi.

İlk mizah yazıları Akbaba dergisinde yayımlandı. Özel tiyatrolarda, radyolarda yayımlanan oyunları ve skeçleriyle ün yaptı. İlk romanı, "Gecekodu" adlı eserdir. Toplumun aksayan yönlerini mizah öğelerinden de yararlanarak okurlarının ilgisine sundu. Bazı eserleri televizyona uyarlandı. Adı, İzmir'in Alsancak semtinde bir sokağa verilmiştir.

Ödülleri

- 1977 Nasrettin Hoca Gülmece Öykü Yarışması Üçüncülük Ödülü (*Hıdır Baba*)
- 1977 Akşehir Ulusal Gülmece Öyküsü Yarışması Üçüncülük Ödülü
- 1977 Milliyet Sanat Dergisi Gülmece Öykü Yarışması İkincilik Ödülü (*Anayasa, Hangi Anayasa*)
- 1978 Türk Dil Kurumu Öykü Ödülü (*Donumdaki Para*)
- 1980 Bulgaristan Altın Kirpi Ödülü (*Dayak Birincisi*)

Ökkeş can sıkıntısından ne yapacağını bilemiyordu. Çünkü ekini kaldırmışlardı. Oysa ekin günleri ne mutlu günlerdi. Ökkeş, sabahları erkenden ninesiyle birlikte kalkıyor, tan zamanı yiyecekleri, azıklarını ninesi bir sahanın içine koyuyor, sonra sahanı küçücük bir bohça yaparak Ökkeş'in eline veriyor:

"Haydi bakalım Ökkeş, yiyeceğiniz hazır," diyordu.

Ökkeş, kaynamış yumurtayı çok sevdiği için ninesine:

"İçinde yımırta da var mı nene?" diye soruyordu.

Ninesi, hiç bıkmadan, her gün aynı şeyi söylüyor!

"Koydum oğlum Ökkeşim," diyordu.

Bu kez Ökkeş, kaç tane olduğunu soruyordu.

"Nene, bir mi, iki mi, üç mü?"

Ninesi "Üç," derse, Ökkeş sevinçten havaya zıplıyor, ninesinin iki yanağından şapur şapur öpüyordu.

"Bir tanecik nenem, aslan nenem, güzel nenem," diyordu.

ÖKKEŞ İŞPORTACI

Ondan sonra babasıyla ahıra giriyorlardı. Kürük büyümüştü. Artık Ökkeş Kürük'ün üzerine binebiliyordu. Ökkeş Kürük'e binmek için tam bir yıl beklemişti. Gerçi daha önce de binebilirdi. Ama Ökkeş, ne zaman Kürük'ün üzerine atlamak istese babası:

“Oğlum, daha onun beli sağlamlaşmadı, az daha bekle,” diyordu.

O zaman Ökkeş, Kürük'ün üzerinden iniyor, eşeğin yanısıra yürüyordu. Ama şimdi Kürük, anası kadar olmuştu. Babası Kürük'e güzel bir semer almıştı. Ökkeş, bu semeri ninesinden istediği renkli bez parçalarıyla süslemişti. Semerin her yanından renkli renkli bez parçaları, ipler, kumaşlar sarkıyordu, ama bu Ökkeş'in çok hoşuna gidiyordu. Çocuklar sorduğunda da.

“Bu lunapark eşeği,” diyordu.

Ökkeş, bir kez lunaparkı görmüş, bir daha unutamamıştı. Balsa, eşeğine bir ayna da takacaktı. Çünkü bu aynayı da Ökkeş İstanbul'a giderken arabalarda görmüştü. Gemin yularına da renkli boncuklar doldurmuştu. Kısacası, daha Kürük'ü karşıdan gören:

“Tamam, bu Ökkeş'in eşeği,” diyordu.

Ayrıca, eşeğin anırması da pek yanıktı. Kürük bir anırmaya başladığı zaman, sanki anırmıyor da yanık yanık bir türküyü sesini incelte, kalınlaştıra söylüyor gibiydi. Köyde en uzun anıran eşek Ökkeş'in

ÖKKEŞ İŞPORTACI

Kürük'üydü. Ve Ökkeş eşeğinin anırmasıyla övünürdü. Arkadaşlarıyla toplandıkları zaman:

"Ben bu eşeği bu denli anırtmak için az mı uğraştım?" diyordu.

Gerçekten de Ökkeş, eşeğinin iyi anırabilmesi için, daha ufacıkken yanında her gün:

"Aii aii aiiii," diye bağıryordu.

Hele, Ökkeş eşeğinin ilk anırdığı günü hiç unutmuyacaktı. Bir gün yine böyle eşeğini anırtmaya uğraşırken, Kürük burnunu havaya kaldırmış, kocaman kulaklarını sanki bir tehlike varmış gibi dikmiş, ağzını kovan gibi açtıktan sonra:

"Aiiii, aiiii, aiii," diye bağırmaya başlamıştı.

Ökkeş, bu sevinçle babasının yanına koşup:

"Bubaaa eşek anırdı," diye bağırmişti.

Babası:

"Oğlum Ökkeş," demişti, "Eşek elbette anırır."

"Anırır ama buba, benim Kürük türkü söylüyor."

"Oğlum hiç eşek türkü söyler mi?"

"Gel dinle buba..."

Ökkeş'in babası:

"Allahım sen bana sabırlar ver," diyerek bahçeye çıkmıştı.

Ökkeş, Kürük'ün başına geçerek, yine:

"Aiiii, aiiii aiiii," demeye başlamıştı.

Eşek anırtmak istemiyordu. Ama sonunda Ökkeş'in, "Aaaaaiiii..." demesine dayanamayarak anırdı.

"Aiiii aiiii aiiii..."

Ökkeş de bağıırıyordu:

“Aiiii aiiii aiiii...”

Ökkeş’in babası, hangisini dinleyeceğini şaşır-
mıştı.

“Oğlum dur, sen dur.”

“Kürük’e iştah veriyorum buba... Aiii aiiii aiiii...”

“Oğlum o iştahını almış gidiyor.”

Ama Ökkeş’i durdurmak ne mümkün, eşekten
daha hızlı, “Aiii aiiii...” diye bağıırıyordu.

İşte bu eşek şimdi Ökkeş’in olmuştu. Ökkeş, ona
değirmenin yolunu, tarlanın yolunu, yoncalığın yo-
lunu öğretmişti.

“Bak Kürük, şimdi değirmene gidiyoruz. Değir-
mende un öğütülür. Senin şimdi üzerinde buğday
var, buğday orada un olacak. Sen orada taze otlar-
dan yerken değirmenci emmi onu değirmene ata-
cak.”

Bir keresinde çok soğuk bir havada Kürük’ünün
gözleri sulanınca, Ökkeş eşeğini ağlıyor sanmıştı.
Ona:

“Niye ağlıyorsun?” diye sormuştu.

Ama eşeğinin gözlerinin daha çok sulandığını
görünce, Ökkeş de onun yanına oturmuş, ağlama-
ya başlamıştı. Eşeğin gözleri sulandıkça Ökkeş da-
ha çok ağlıyordu. Az sonra ağzını açıp böğürmeye
başladı. Ökkeş’in sesini çok uzaktan duyan Rama-
zan Emmi Ökkeş’in yanına geldiğinde onu eşeğinin
başında ağlıyor gördü. Şaşkınlıkla sordu:

“N’oldu Ökkeş, ninen hasta falan mı oldu?”

Ökkeş:

"Cık," dedi, ağlamaya başladı yine.

"Oğlum baban mı hasta?"

"Cık..."

"Peki niye ağlıyorsun?"

Ökkeş, sulu gözleriyle eşeğini gösteriyor, ağlamaya devam ediyordu. Ramazan Emmi, eşeğin sağında solunda dolandı. Eşeğin ayağına bir şey oldu sanarak eğildi, baktı.

"Eşek sapasağlam," dedi.

Ökkeş ağlayarak:

"Bir de gözüne bak gözüne," dedi.

Ramazan Emmi, eşeğin gözüne baktı:

"Sulanmış," dedi.

Ökkeş daha çok ağlamaya başladı. Ramazan Emmi:

"Bunda bir şey yok ki oğlum Ökkeş," dedi. "Akşam eve gidince eşeğin gözüne biraz limon suyuyla zeytinyağı çalarsınız, olur biter."

Ökkeş:

"Onun gözü hasta değil ki," dedi.

Ramazan Emmi:

"Ya ne," diye sordu.

"Ağlıyor."

"Ağlıyor mu? Oğlum eşek ağlamaz ki..."

"Ağlar ağlar... Bugün anası babamla kasabaya gitti de, ben niye gitmedim diye ağlıyor."

Ramazan Emmi güldü. Ökkeş'in saçlarını okşadı:

ÖKKEŞ İŞPORTACI

“Haydi bakalım,” dedi. “Dediğim gibi yaparsan eşeğinin hiçbir şeyi kalmaz.”

Ökkeş o gece ninesiyle birlikte eşeğinin gözüne önce limon suyu sıktı, sonra da zeytinyağı sürdü. Eşek huysuzlandı, ama Ökkeş Kürük’ünün başını sıkı sıkı tutmuştu.

Ökkeş ara sıra eşeğini tımar da ederdi. Tüylerini bir güzel tarar, kuyruğuna toplanmış pıtırac otlarını temizler, hayvanın alnını sabunlu suyla yıkardı. Babası ile ekin tarlasına giderken ana eşek önden, Kürük onun ardından giderlerdi. Bazen Kürük tırıs kalkar, anasını geçirdi. İşte o zaman Ökkeş çok sevinir.

“Hadi benim Kürük’üm,” derdi.

Kürük, az sonra tarlaya vardıklarında kıpır kıpır taze samanlardan yiyeceğini bildiği için bir an önce tarlaya varmak isterdi. İki tarafı ekin tarlaları olan daracık yoldan eşek uçup giderken Ökkeş’in burnuna taze sap saman kokuları gelirdi. İlkbaharın ayrı bir kokusu, yazın ayrı bir kokusu vardı. Dalgalanan sıcakta, bazen insanın burnuna mis gibi toprak kokusu gelirdi...

Ökkeşgilin tarlaları pek öyle büyük değildi. Beş dönüm yerleri vardı. Bu toprağı sonbaharda babasıyla birlikte sürerlerdi. Ödünç aldıkları bir çift öküzün ardı sıra Ökkeş de babasıyla birlikte gider, sabanın açtığı topraktan yayılan taze mis gibi toprak kokusuna bayılırdı. Bazen babasının ağzında bir türkü, bazen Ökkeş’in ağzında bir türkü, tarlanın

ÖKKEŞ İŞPORTACI

bir bu başına, bir o başına gider gelirlerdi. Ökkeş bu arada, tarlanın çevresindeki nar ağaçlarına, ayva ağaçlarına tırmanır, toplanmamış yemişleri bıçağıyla soyar yerdı. Sonbaharın yemişleri dalında durdukça ballanır, lezzetlenirdi. Onun için Ökkeş, birkaç ayvayı, birkaç narı son güne saklardı. O son gün de tohumun tarlaya atıldığı gündü. Yemişler o güne dek dallarında iyice olgunlaşırldı, içleri de bal gibi olurdu. Babası, tarlaya tohumu atarken Ökkeş bu son kalan yemişleri toplarlar, bir de gelecek yıla dek bu yemişleri yiyemeyeceği için üzüldü. Ara sıra, tanelediği nardan, soyduğu ayvadan babasına da verirdi.

Bazen de babasından izin alır, yolun kıyısındaki böğürtlenlerden yemeye giderdi. Ökkeş'in en çok hoşuna giden şeylerden biri de böğürtlen yemekti. Böğürtleni toplamak çok güçtü. Ama bu güçlüğe karşın, böğürtlenin lezzeti hiçbir şeyde yoktu. Ninesi çok severdi. Onun için bazen bir çanağın içerisinde bu böğürtlenlerden toplar, ninesine götürürdü. Ama ninesi, yine de bu böğürtlenleri onlarsız yemez, içerisinde azıcık su ve şeker karıştırarak şerbet yapardı. Üzerine de bir parça dövülmüş ceviz konulunca, işte o zaman Ökkeş bu böğürtlen şerbetine bayılırdı.

Bazen bu böğürtlenlerin arasında kızlar yemişi denilen, ufacık, kırmızı, içi bal gibi şurup dolu dağ yemişinden de bulunurdu. Ama bu yemişten çok az

ÖKKEŞ İŞPORTACI

bulduğundan, Ökkeş bazen saatlerce arar, yemişi görünce de:

“Aboooov!” diyerek yanına koşardı.

Oysa babası kaç kez, ona bu yemiştten az yemesini söylemişti. Çünkü kızlar yemişi, fazla yendiğinde insanın karnını ağrıttırdı. Ama Ökkeş onca yemişi bir arada bulunca dayanamaz, yedikçe yerdı. Ondan sonra da karnı burulmaya, ağrımaya başlardı. Tıslaya tıslaya, tarlaya babasının yanına geldiğinde, babası Ökkeş’in yine çok fazla kızlar yemişi yemiş olduğunu anlardı:

“Ah, oğlum, ah Ökkeşim, niye o denli fazla yedin?” derdi.

Ökkeş, ıhlaya vahlaya:

“Buba,” derdi. “Yemeyecektim amma, dur bakıyım dadayım, dedim, ha bu mu daha datlı, öteki mi daha datlı derken, bir de bakmışım ki kocaman bir dalı yemişim.”

“E oğlum, sen kendine hiç sahip olamıyor musun?”

“Ben kendime sahip oldum buba, amma ağzım kendine sahip olmadı.”

Babası bakardı ki, Ökkeş’in sancısı fazlalaşıyor, onu hemen eşeğine bindirir, eve yollardı. Ninesi daha Ökkeş’i karşıdan görünce anlardı.

“Ökkeş, yine kızlar yemişi mi?”

“He nene...”

“Peki niye çok yedin?”

“Ballıydı nene.”

“Şimdi nasılsın?”

“Karnımın içinde atlar koşuyor nene.”

Ninesi hemen, bir parça ekşi nar şerbeti içirir, ardından çaydanlıkta biraz nane kaynatırdı. Ökkeş, altı bardak naneli sıcak şekerli sudan içtikten sonra gözlerini açar:

“Nene, atın ikisi dekme vurmaktan vazgeçtiler,” derdi.

Yatmaya yakın, Ökkeş’in karnında bir at kalırdı. Tam yatacağı zaman, o tekme atan at da kaybolur, ondan sonra az önce sanki sancıdan kıvranan kendisi değilmiş gibi:

“Nene, şimdi bir kaynamış yımırta olsa yerdim ha!” derdi.

Ninesi, artık yumurtayı da sabahleyin yemesini söyler, torununu uyuturdu.

Ökkeş’in en sevdiği işlerden biri de tırpanla ekin biçmektir. Ökkeş küçüktü, bilekleri inceydi, ama kuvvetliydi. Babası ona küçük bir tırpan yaptırmıştı. Ökkeş bunu eline alınca sanki düşmana saldırıyormuş gibi ekinlere saldırırdı. Yürüdüğü yerde, ardından bir yiğın dokurcun bırakır, arada bir babasına:

“Buba, sen artık git, ben hepsini biçerim,” derdi.

“Aslan Ökkeşim... Haydi bakalım, şu sırayı da bitirelim, ondan sonra azığımızı yiyelim.”

Ökkeş, azık sözünü duyunca puh, der, ellerini birbirine vurur, tırpanın sapına daha güçlü yapışırdı.

ÖKKEŞ İŞPORTACI

“Bubaaa tamam mı?”

“Yooo sıra bitmedi daha Ökkeş.”

Az daha çalışırlardı. Ökkeş’in ağzı durur mu? Tırpanı iki üç kez daha ekine çalar, yine bağırdı:

“Tamam mı buba?”

“Az kaldı, bir iki daha salla, tamam.”

Az sonra babası:

“Tamam,” deyince, Ökkeş elindeki tırpanını atar, ağacın altındaki azığı almaya koşardı. Bir elinde azık, bir elinde testi, kocaman ağacın altına gider, hemen çıkını açardı. Ökkeş, yumurta üç taneyse, ikisini kendisini yer, birini babası yerdı. Sonra, kavrulmuş kabağa ya da bulgur aşına kaşık sallardı. Yemeğin sonunda testiden buz gibi kalaylı bakır tassa su doldurup kafaya diktiler mi, oh artık... Ökkeş dayanamaz, ikide bir karnına pat pat vurarak:

“Doydum ha doydum,” derdi.

Derdi ama, çıkında kalmış yarım soğanı, el kadar ekmek parçasını, çökelek artıklarını sıyırır, midesine indirirdi. Yemekten sonra baba oğul bir parça dinlenirlerdi. Babası uyur, ama Ökkeş uyumazdı. Eşeklerin yanına gider, Kürük’le, Kürük’ün anasıyla konuşurdu:

“Bu senin yavrun, sen onun anasıydın,” derdi.

Sonra, kendi annesi aklına gelirdi. Ökkeş annesini hiç görmemişti, daha kendisi çok küçükken ölmüştü.

İçini çeker, Kürük’ünü okşar:

ÖKKEŞ İŞPORTACI

“Bak senin anan var, ananın kıymetini iyi bil,” derdi. “Benim anam yok. Anam olaydı, onun bir dediğini iki etmezdim. Ama yok işte...”

Az sonra anasız olduğunu unuttur, ekin saplarından kendine düdük yapardı. Kalın ekin saplarının ucunu dümdüz keser, sonra inceltmeye başlardı. Ekin sapından düdük yapmak büyük hüner isterdi, ama Ökkeş bu işi çok iyi becerirdi. Fazla uğraşmaz, birkaç dakika içerisinde düdüğü yapardı. Sonra ötürmeye başlardı... Bazen ses kalın çıksın diye, daradağan ağacından kestiği dalın ortasını oyar, boru durumuna getirir, bu sazdan yaptığı düdüğü de onun ucuna geçirirdi. O zaman kavaladan daha güzel bir ses çıkarırdı bu boru. Üşenmediği zamanlar, bir de bu boruya delik açarsa, zurnaya benzer bir çalgı olurdu. Ondan sonra zurnasını yanına alır, eşeklerinin yanına gider, onlara zurna çalardı. San ki bu boru çalarken çok hava gerekiyormuş gibi, ağzının iki yanını tulum gibi şişirir, zurnacıya benzemeye çalışırdı. Aklına köydeki düğünde geçen yıl zurna çalan adam geldi. Sonra ona yaptığı geldi. Kendi kendine güldü. Köyde İsa Emmi'nin kızı Hurriye evlenirken zurnacılar gelmişti. Ökkeş de ne bilsin, eskiden beri limon yemesini çok severdi. Eline yarım limon almış, zurnacıların başına geçmiş, onları izliyordu. Adamlar, limona baka baka ağızları sulanınca Ökkeş'i oradan kovmuşlardı. Ama Ökkeş nedenini anlamadığından, az sonra elinde yarım limon yine zurnacıların yanına gelmişti. Zavallı zur-

ÖKKEŞ İŞPORTACI

nacılar, kaşlarıyla, gözleriyle Ökkeş'e gitmesi için işaret ediyorlar, ama Ökkeş anlamıyordu. Adamların ağzı iyice sulanmış, zurna çalamaz olmuşlardı. Sonunda Ökkeş'i yine kovaladılar. Ardından zurnacı:

"Yahu geçmiş karşıma, elinde yarım limon ağzımızın suyunu akıtırken zurna çalamaz olduk," deyince Ökkeş elindeki yarım limonu yere atmıştı.

İşte bu zurnacılar zurnaya üflerken ağızlarının iki yanını tulum gibi şişiriyorlardı. Ökkeş kaç kez bunları taklit edeceğim derken ağzında nefesini tutmuş, pancar gibi şişmişti. Ninesi onu boğuluyor sandığında:

"Yok nene, zurnacılık oynuyorum," demişti.

"Oğlum zurnacılık murnacılık derken boğulacaksın," diye ninesi cevap vermişti.

Ökkeş yaptığı zurnayla biraz eşeklere, biraz da babasına çaldıktan sonra babası uyanır, bir tütün sarardı. O zaman Ökkeş'e sorardı:

"Ben uyuyunca sen ne yaptın bakalım?"

"Heç buba, ben de zurna yaptım."

"Bakayım şu zurnana."

Babası, Ökkeş'in yaptığı düdüğe bakar, sonra:

"Aferin, güzel olmuş," derdi. "Ama ben sana bir gün bir kaval yapacağım ki..."

O zaman Ökkeş:

"Bubam, bubam hemen yap," derdi.

Ama nedense babasının hiç zamanı olmaz, Ökkeş'e bir türlü söz verdiği bu kavalı yapamazdı.

ÖKKEŞ İŞPORTACI

Dinlendikten sonra yine tırpanlarını ellerine alırlar, kaldıkları yerden işe koyulurlardı. Ondan sonra Ökkeş'in gözü hep güneşte olurdu. Güneş, karşıdaki dağın ardında kaybolurdu. O zaman babasına:

"Bubaaaa! Güneş bitti," derdi.

"Haaa," derdi babası.

Çoğu zaman babası işe dalmış olurdu. Tırpanlarını alırlar, dokurcunları harman yerine götürürlerdi.

Tırpan işi birkaç gün sürerdi. Ondan sonra harman işi başlardı. Ökkeş'in dünyada en sevdiği iş harman dövmektir. Harman dövenken döveni bazen bir otobüs, bazen bir cipe benzetirdi. Hele onun nazlı nazlı daire çizmesi, aynı yerden binlerce kez geçmesi, sonra tatlı bir baş dönmesi, bayılırdı Ökkeş bunlara... Bir de elinde ekmek peynir varsa, o zaman Ökkeş dünyanın en mutlu insanı olurdu... Bazen birkaç çocuk birden birlikte binerlerdi. Ama Ökkeş en çok kocaman kafalı Mahmut'u severdi. Onu dövenin üzerine çağırır:

"Gel ki ağırlık olsun," derdi.

İkisi yan yana otururlar, bir türkü tutturlar, güneşin batışına dek dön baba dönerlerdi. İnsanın ekmeğini kendisi yapması kadar dünyada mutlu ne vardı acaba? İşte şu altlarındaki samanla karışık buğday taneleri bir rüzgârlı günü bekleyecek, savrulacak, sonra samanlar bir tarafa, taneler bir tarafa ayrılacaktı. Babası, tanelerden bir kısmını satacak,

ÖKKEŞ İŞPORTACI

bir kısmını da evlerine götürecekti. Ama bu taneleri un etmek işi Ökkeş'indi.

Harman kalkana dek, harman yerinde yatılırdı. Ne güzel körebe oyunu, saklambaç, aldı kaçtı, uzun eşek oyunları oynarlardı. Ay da onlara ışık olurdu.

"Kim ebe?"

"Ökkeş ebe."

"Sen ebesin ya."

Gerçekten de çoğu zaman Ökkeş ebe olurdu. Saklandım sanır, başını yumuşak samanlara gömer, gövdesi açıkta kalırdı. Onu arayan ayın ışığında Ökkeş'i hemen tanır:

"Sobe," diye bağırdı.

Ama Ökkeş, hiç çıkmazdı. Ancak yanına dek gelirler bacaklarından çekerler:

"Ebesin sen," dedikleri zaman kendine gelirdi...

İnanmazdı. Kendini görmediklerini sanırdı. Hele bir keresinde başını yumuşak samanlara koymuş, uyuyakalmıştı. Aramışlar, taramışlar, sonunda Ökkeş'i dört harman ötedeki Haydar Emmi'nin harmanının içinde horul horul uyurken bulmuşlardı. Fakat ayağını dürttüklerinde Ökkeş:

"Sobeeeee!" diye bağırılmıştı.

Çocuklar gülmüşler, ama Ökkeş'i burada uyuduğuna inandıramamışlardı.

"Horluyordun ama."

"Değil ki, ebe buraya yaklaşırsa korksun ve kaçsın diye ben mahsustan "Hor hor!" diyordum."

ÖKKEŞ İŞPORTACI

"Hadi hadi, ebesin."

"Aboooov, oyunun başından beri belki on kez ebe oldum."

"Gözünü aç da ebe olma."

Zaman geçince, kimini babası, kimini annesi, kimini de Ökkeş gibi ninesi uyumak için çağırırdı. Uyumadan önce çocuklar bir güzel ellerini, ayaklarını, yüzlerini yıkarlardı. Hemen harmanın yanına serilmiş ince şiltelerin üzerinde yorganı başlarına çeker, uyurlardı. Ökkeş çok severdi harman yerinde uyumasını. Uyumadan önce yıldızlara bakar, Samanyolu'nu izlerdi.

"Nene saman yüklü araba gidiyormuş, samanlarını dökmüş, işte bu Samanyolu ondan olmuş..."

Ninesi:

"Hiç öyle şey olur mu oğlum? Onların hepsi yıldız..."

"Amma adamın biri yıldızın birine saman götürcekmiş, oradaki eşekler aç kalmış, işte giderken samanlar yola dökülünce..."

"İlahi Ökkeş, onların hepsi yıldızdır."

Harman bitimine yakın, o yıl ürünü en bol olan bir keçi keserdi. Sonra, keçinin eti ufak ufak parçalara bölünür, kocaman kazanın içine atılırdı, et iyice kaynadıktan sonra suyuna bulgur atıldı. Ökkeş etli bulgur gününü dört gözle beklerdi. O gün, herkes kuşluk vakti az yer, iştahını akşam etli pilava saklardı. Bazen insan sayısına göre, iki keçi kesildiği de olurdu. O zaman herkes bol bol et yerdı. Ko-

caman sofralar yere serilir, kocaman kocaman len-gerlerin içine tepeleme pilavlar doldurulur, ondan sonra çalakaşık girişilirdi. Bir ayrandan, bir etli pilavdan, Ökkeş o gece belki üç dört günlük yiyeceğini yedi. Ökkeş'in huyunu bildikleri için iri kemikleri Ökkeş'in önüne sürerler, onun kemiği sıyrı- rışına bayılırlardı.

Babası:

"Oğlum artık o kemikte et kalmadı," dediğinde,

Ökkeş:

"İliği buba, iliği," der, kemiği kaşığın üzerine vura vura iliğini çıkarırdı.

O gece harman yerinde şenlikler yapılırdı. Sesi güzel olanlar şarkı türkü söylerlerdi... Köy gençleri el ele vererek halay çekerler, hoplayıp zıplarlardı. Bazen Ökkeş de bu halayın arasına katılır, onlar gi- bi hoplamaya zıplamaya çalışır, ama az sonra da bir ağabeyin ayağına, ya da bir ablanın ayağına ba- sarak oyun dışı edilirdi. O zaman Ökkeş gider, ken- di yaşındaki çocuklarla halay çekerdi. Türkü de şöyleydi:

"Ben halayın başıyım ley ley,

İncili küpe taşıyım ley ley."

O gece herkes oynamaktan, hoplamaktan yor- gun düşerdi. Ama Ökkeş, yine de herkes uyuduktan sonra uyurdu. Murat Ağabey Kutupyıldızı'nı Ök- keş'e gösterirdi, ama aradan iki gün geçtikten son- ra Ökkeş bu yıldızın olduğu yeri unuttur, yine Mu- rat'ın yanına giderek:

"Murat Ağabey, kaybolmuş Kutupyıldızı," derdi.

"Bak Ökkeş bu nasıl ayı?"

"İri ayı..."

"Büyük ayı..."

"Haa büyük ayı... İyi amma hiç ayıya benzemiyor ki o?"

"Cezveye benziyor. Tamam mı?"

"Tamam."

"Şu da Küçük ayı."

"Yavrusu... Tutsak da sevsek acık."

"Tamam işte, şimdi de şu ucundaki yıldıza bak."

"Kutupyıldızı."

"Tamam."

Murat yanından çekildikten sonra Ökkeş, öteki çocukları başına toplardı, elini havaya kaldırır:

"Nah, bakın, şu ayının büyüğü... Şu da ayının ufağı," derdi.

Çocuklar:

"Hani nerede ayı?" diye sorunca, Ökkeş güler:

"Yıldız ayısı," derdi... "Şu ufağı da gördünüz mü?"

"Ne ufağı?"

"Kutup ufağı... Aman canım siz de şaşırtıyorsunuz, beni Kutupyıldızı işte..."

Ondan sonra tüm yatakların yanı sıra dolaşır, bilelene bilmeyene Kutupyıldızı'nı gösterirdi. Sonra kendi kendine bir Kutupyıldızı türküsü uydurur, ya-tağına oturur, bu türküyü söylerdi:

"Kutupyıldızı ayının ucunda

Serçe kuşları ağacın başında”

Bazı geceler harmanların uzağında ateşler yakılır, herkes bahçelerinden kopardıkları mısırları buralarda pişirirdi. Mısırlar o mevsimde yumuşak, süt gibi olurdu. En lezzetli zamanları olduğundan, Ökkeş bir yerine beş tane koparır getirirdi. Ateşin közünün üstüne atılan sütlü mısırlar etrafa mis gibi koku salarlar, canı istemeyenin canını istetirlerdi. Ökkeş, mısırlarını döndüre döndüre pişirir, sonra eli yana yana ninesinin yanına koşardı. Bir tanesini ninesine, bir tanesini babasına verir, iki üç tanesini de kendisi yerdi. Sonra koşar, mısırın saplarını ötede yatmakta olan eşeğinin ağzına tıkarı. Eşek uykulu, ağzına gece yarısı tutulan bu şeyden şaşkın baktıkça, Ökkeş:

“Aboov yemiyor musun, mısır sapı, mısır,” derdi.

Az sonra eşek, mısırın tadını alır, kütür kütür yumuşak sapı çiğnemeye başlardı.

İşte bu uğraşı günleri bittiği için Ökkeş’in canı sıkılıyordu. Gerçi babası evin arkasındaki küçük bahçeye, kabak, fasulye, salatalık dikmişti, ama bunlarla o kadar uğraşılmazdı ki... Tüm sebzeler kendilerine yetecek kadar ekilmişti. Birkaç kök kabak, otuz kök kadar fasulye, bir sıra biber, bir sıra da domates. Bunların çapası, yatırılmasıyla babası uğraşıyordu. Ökkeş, bahçeye girdiğinde babası:

“Ökkeş, sana da iş var, gel bakalım şu domateslerin altını kaz,” diyordu.

Ökkeş'in maşallahı vardı. Eline çapayı aldı mı, birkaç dakika içinde domateslerin altını kazıyordu. Ondan sonra:

"Bitti buba, şimdi ne yapayım?" diyordu.

Ökkeş'in babası, Ökkeş'e verecek iş bulamıyordu. İşte o zaman Ökkeş, ya Karabaş'la oynuyor, ya Kürük'ünün yanına gidiyor ya da arkadaşlarıyla oynuyordu. Ama az sonra canı sıkılmış olarak yine babasının yanına geliyordu. Babası da Ökkeş'in canının sıkıldığıнын farkındaydı.

O akşam köyün kahvesinde otururken Çerçi Yusuf'la karşılaştı. Çerçi Yusuf, bir eşeğin üzerine attığı birtakım şeyleri köy köy dolaşır satardı. Köyden bir çıktı mıydı, ancak on beş gün, bir ay sonra gelirdi. Köyde karısı vardı. Hiç çocukları yoktu. Her zaman:

"Ah ah, bir oğlum olsa, benimle birlikte dolaşsa," derdi. "Bazen şöyle küçük bir çocuğa öyle gerekmem oluyor ki..."

Çerçi Yusuf'un evi Ökkeşlere de yakındı. Ökkeş bazen Çerçi Yusuf'un yanına gider, ona yardım ederdi. Köylerde genç kızlar makaraları, düğmeleri satın alırlarken, onları birbirine katıyorlardı. Örneğin, kırmızı yumağı mavilerin içine, yeşil yumağı sarıların içine katıyorlardı. İşte Ökkeş, Çerçi Yusuf'la birlikte bu yumakları, pijama düğmelerinin içine karıştırılmış gömlek düğmelerini, firketelerin içine konmuş kancalı iğneleri ayırırdı. Belki de Ökkeş bu kadar işler için Çerçi Yusuf'un evine hiç git-

mezdi, ama Çerçi Yusuf yuvarlak yüzlü, şişman, her zaman gülen bir insandı. Durmadan o köy se- nin, bu köy benim gezerdi. Kim bilir bu gittiği yer- lerde nelerle karşılaşılıyordu.

Anlattıklarının çoğu, kendi gördüğü şeylerdi. Örneğin, Mescitli Köyü'nde öyle uzun boylu bir adam vardı ki, adına Uzun Kâmil derlerdi. Herke- sin bir saatte gittiği yere, o yarım saatte gidiyordu. Çünkü bacakları herkesten iki kat uzundu. Ah, ne kadar görmek isterdi, Ökkeş bu adamı.

Sonra, Kayırlı Köyü'nde bir mağara vardı. Mağa- ranın tepesinden tabanına dek kocaman kocaman sütunlar uzanıyordu. Öyle ki, mağaranın öteki ucuna daha bugüne değin hiç giden olmamıştı. İşte Ökkeş, Çerçi Yusuf'tan bunları dinledikçe, yöresin- deki köyleri görüp dolaşmak için büyük bir istek duyardı.

Ökkeş'in babasıyla Çerçi Yusuf aynı masada oturuyorlardı. Kahveci Mestan, tertemiz bardaklar- da tavşan kanı çay getirmiş, önlerine koymuştu. Çay içerken, şundan bundan konuşuyorlardı. Çerçi Yu- suf işinden, Ökkeş'in babası da ekinden konuştu. Sonra söz Ökkeş'ten açıldı.

Çerçi Yusuf:

"Ben Ökkeş'i çok severim," dedi.

Ökkeş'in babası da:

"Çok canı sıkılıyor," dedi. "Akşama dek koştur- up duruyor."

Çerçi Yusuf:

“O zaman Ökkeş’i yanıma ver, şöyle benimle bir iki ay dolaşsın,” dedi.

Ökkeş’in babası:

“Bilmem ki,” dedi. “Ninesine yoldaş oluyor. Belki iki ay falan olmaz, ama bir ay dolaşsın.”

Çerçi Yusuf:

“Olur,” dedi.

Ökkeş’in babası geç vakit eve gelince, konuyu Ökkeş’in ninesiyle konuştu. Nine:

“Çocuk gittiği yerlerde nerede yatacak?” dedi.

Baba:

“Canım,” dedi nineye, “Yusuf’un her köyde tanıdığı var. Şayet geceyi o köyde geçireceklerse bir eve konuk olur. Ökkeş de o eve konuk olur. Hem biliyorsun Yusuf, Ökkeş’i çok sever. İstersen bir uyandırıp soralım kendisine...”

Ökkeş, o anda rüyasında Karabaş’la uğraşıyordu. İnsanlar gıdıklanınca güler de hayvanlar niye gülmezler, diyerek Karabaş’ı gıdıklıyordu. Rüya değil mi bu, Karabaş’ı gıdıklayınca Karabaş kahkaha- larla gülmeye başladı. Karabaş güldükçe Ökkeş daha çok gıdıklıyordu köpeği. Sonunda köpek:

“Şimdi sıra bende,” dedi.

Karabaş patisini uzattı, tam gıdıklayacağı zaman, Ökkeş’in babası uyanması için Ökkeş’in karnına eliyle dokunmuştu. Ökkeş öyle bir kahkaha savurdu ki, babası şaştı kaldı.

“Oğlum Ökkeş,” dedi. Yine dürttü.

Ökkeş bir kahkaha daha patlattı. Uykusunun arasında:

"Yo şimdi sıra bende," dedi.

Elini uzattı, babasına bıdı bıdı yaptı. Ninesi de şaştı.

"Ökkeş oğlum."

"Hah hah hah hoooooo..."

Nine korktu:

"Amanın çocuğa bir şey mi oldu?" dedi. Nine dürttü:

"Ökkeş yavrum."

"Hah hah hah haaaa..."

Babası iyice sarstı. Ökkeş gözlerini ovalayarak açtı.

"Mızıkçılık yok," dedi.

Babası:

"Ne mızıkçılığı oğlum?" diye sorunca.

"Hiç," dedi. "Ben Karabaş'ı gıdıklıyordum, Karabaş da beni gıdıklıyordu da..."

"A oğlum sana kaç kez söyleyeceğim, hayvanlarla bu kadar çok oynama. Hele köpekle hiç oynama, hastalık bulaşır."

Ökkeş:

"Oynamıyorum ki buba," dedi. "Rüyamda oynamışım."

"Kalk hele bakayım, sana ne diyeceğim."

"Yoksa yımırta mı yiyeceğim?"

"Yok canım, gözünü aç hele şöyle."

"Bildim, nenem yağlı ballı yaptı."

"Yok oğlum, o da değil."

"Amanin şimdi bildim, kahveden gelirken bana şeker getirdin."

"O da değil oğlum, bak şimdi sana ne diyeceğim."

"De buba."

"Şu yakındaki köyleri gezmek ister misin?"

"Beni para toplama memuru yapmazlar ki buba."

"Oğlum sana tahsildar olacaksın diyen kim? Bana bak, çerçi olmak ister misin?"

Ökkeş hemen bağırıverdi:

"Düğmeler, yumaklar, firketeler, işler, yazmalar, boncuklar, pullar var!"

Babasıyla ninesi güldüler. Nine:

"Dur bakalım, hemen başlama," dedi. "Önce babanı dinle."

Babası:

"Çerçi Yusuf diyor ki, Ökkeş isterse benimle gelsin, bana yardım etsin," diyor. "Ha gider misin Çerçi Yusuf'la?"

Ökkeş'in bir anda aklına hemen Uzun Kâmil geldi. Kayırlı Köyü'ndeki mağara geldi. Zıplayıverdi yatağının içinde:

"Gidiyorum," diye bağırdı. "Şimdi mi buba?"

"Yok canım sabahleyin."

Ökkeş, alt dudağını büzdü:

"Sabahleyin mi?" dedi. "E şimdi ben sabaha dek nasıl uyurum buba?"

ÖKKEŞ İŞPORTACI

“Eğer gitmeyi istiyorsan, sabahleyin geçerken Çerçi Yusuf bizim eve uğrayacak, seni de yanına alacak. Yalnız ninen sana bir kat çamaşır, biraz şunu bunu koysun.”

Ökkeş:

“Tamam, uyuyamam ben artık,” dedi, ama az sonra ninesi bohçasını hazırlayıp lambanın fitilini kısınca herkesten önce uyudu. Rüyasında da hep o iki metrelik Uzun Kâmil’i gördü. Boyu bir ağaç kadar vardı. Ağacın tepesindeki yaprakları bir bir koparıyor, yanındaki keçisine veriyordu. Sonra keçisini kucaklıyor, hayvanı ağacın dalının birine bırakıyor, onun taze yaprakları yemesini izliyordu.

Sabahleyin horozlar öterken, dışarıdan Çerçi Yusuf’un sesi duyuldu:

“Hey, Ökkeş hazır mı?” diye bağıriyordu.

Onun sesine Karabaş havlayarak cevap veriyordu. Ökkeş’in babası kapıya çıktı. Çerçi Yusuf, eşeğinin iki yanına camlı dolabını koymuş, kocaman şapkasını da kafasına geçirmişti.

Ökkeş’in babası:

“Dursun hele eşek orada, gel içeri de çorbamızdan iç,” dedi.

Çerçi Yusuf, eşeğini kapının yanındaki ağaca bağladı.

İçeri girdi. Nine kaynamakta olan çorbanın kırmızı biberli salçasını döküyordu. Ökkeş kalkmış yüzünü yıkıyordu.

Çerçi Yusuf:

ÖKKEŞ İŞPORTACI

“Çırağım olacak mısın Ökkeş?” diye sordu.

“Olacağım ya Yusuf Emmi. Yalnız o uzun adamı da görecek miyiz?”

Çerçi Yusuf:

“Elbette. Yalnız bak, şunu söyleyeyim, benim sözümünden hiç dışarı çıkmak yok.”

“Yok Emmi, hiç sözünden dışarı çıkmam.”

“Ökkeş yat yat, Ökkeş kalk kalk...”

Ökkeş babasına döndü:

“Aboov! Yoksa askere mi gidiyorum buba?” dedi.

Babası:

“Yok canım, Yusuf Emmin lafın gelişi öyle diyor.”

Çerçi Yusuf:

“Şimdi oğlum, ben diyorum ki yani, Ökkeş haydi bakalım, bugün bu köydeyiz, sen yok, başka köye gidelim dersen...”

“Yolda sonra acıkırız değil mi Yusuf Emmi?”

“Yok oğlum acıkmak değil, yani benim sözümü dinlemezsen, beni üzersen... Değil mi ya?..”

Ökkeş:

“Ya ya,” dedi.

Çerçi Yusuf, Ökkeş'in böyle cevaplarına bayılırdı. Zaten çoğu zaman Ökkeş'in bu tuhaf cevaplarından ötürü onu yanına çağırır, onunla konuşurdu. Bu Ökkeş'te insanı rahatlatan bir davranış vardı. Canı en sıkılan bile, Ökkeş'in yanında yarım saat otursun, hemen can sıkıntısı yok olurdu. Bundan

ötürü Çerçi Yusuf gülmeye başladı. Ökkeş de güldü. Nine de, baba da katıldı onlara...

Çerçi Yusuf:

"Abooo!" dedi. "Vakit geçiyor."

Nine:

"Tamam, tamam," dedi. Çorbayı sahanın içine boşalttı.

Çalakaşık giriştiler çorbaya. Arada kütür kütür taze soğan da yiyorlardı. Çerçi Yusuf:

"Bak Ökkeş, karnını iyi doyur, çünkü çerçinin ne zaman yemek yiyeceği belli olmaz."

Ökkeş:

"Amanın Yusuf Emmi, yoksa hiç mi yemez?" dedi.

"Yok canım, bu işe bağlı. Bakmışsın köy yolu uzamış, yolda bir müşteri durdurmuş, bu bakımdan diyorum."

Ökkeş birden:

"Yusuf Emmi, Karabaş'ı da alalım mı?" diye sordu.

Çerçi Yusuf:

"Al," dedi.

Ökkeş kulaklarına inanamadı:

"Gerçekten mi Yusuf Emmi?" dedi.

"Evet gerçekten."

"Amanın, Karabaş da çerçiliği öğrenir. Bazı yerde bana yardım eder."

Babasının gözüne baktı:

"Buba hı?" dedi.

ÖKKEŞ İŞPORTACI

Babası, ne diyeceğini bilmiyordu.

“Oğlum ne yapacaksın Karabaş’ı köylerde?”

“Bubam bubam, şimdi arkamdan ağlar.”

Ökkeş bu kez ninesine yalvardı:

“Nenem nenem, hı de.”

Nine:

“Ben bilmem, baban bilir,” dedi.

Ökkeş yine babasına yalvardı:

“Bubam bubam...”

Babası:

“Peki peki, al götür,” dedi. “Yalnız bizim evi kim bekleyecek?”

Ökkeş:

“Onun korkusu yeter buba,” dedi. “Kim bilir ki Karabaş’ın çerçiliğe çıktığını...”

Çerçi Yusuf:

“Yalnız köylere girerken öteki köpekler Karabaş’a yabancı köpek diye saldırırlarsa ben karışmam.”

Ökkeş:

“Ühüüü!” dedi. “Benim Karabaş’ım on köpekle başa çıkar.” Ardından da:

“Karabaaaaaş! Karabaaaaaş!” diye bağırdı. “Sevin, sen de benimle gidiyorsun. Çerçi oluyorsun çerçi... Dört çerçi bir arada, Yusuf Emmim, ben, sen ve Tombul... Tombul’u biliyorsun değil mi nah bu işte, şu ağaca bağlı eşek.”

Ökkeş, eşeğin yanına koştu. Onun alnını okşadı... Tombul, Çerçi Yusuf’un on yıllık eşeği idi. Ök-

keş bildi bileli Çerçi Yusuf çerçiliğe bu eşekle giderdi. Öyle usul, öyle işini bilir bir eşekti ki, tüm köy yollarını, nerede durulacağını, nerede ne satılacağını, bir insan gibi bilirdi. Örneğin yol üstündeki değirmende hemen dururdu. Bilirdi ki değirmenci Haydar Emmi, torunlarına ya yayla sakızı alırdı ya da bir dizi mavi boncuk. Zaten her işe çıkışta ilk alışverişini Çerçi Yusuf bu değirmenci Haydar'la yapardı. Onun alışverişi, Çerçi Yusuf'a uğur getirirdi.

Babası bağırdı:

"Doydun mu sen Ökkeş?"

"Doydum buba."

Ninesi de dışarı çıkmıştı. Çerçi Yusuf eşeğin ipini çözüyordu. Ökkeş bu arada önce ninesinin elini öptü:

"Alasmaladık nene."

"Güle güle yavrum."

"Öpeyim buba."

"Güle güle oğlum."

Babası da ninesi de Ökkeş'e sıkı sıkı sarıldılar. Ökkeş de onlara sarıldı. Birden aklına Kürük'üne allahaismarladık demek geldi. Ahıra koştu. Eşeğinin alnını okşadı:

"Ben gidiyorum, gelene kadar annenin sözünden çıkma," dedi.

Koşarak yine avluya çıktı.

Çerçi Yusuf:

"Haydi bakalım Ökkeş," dedi. "Gidiyoruz."

Ökkeş döndü, yine babasıyla ninesine baktı, elini salladı.

Babası:

“Karabaş sana emanet ha,” dedi.

Ökkeş bağırdı:

“Ona bakarım buba.”

Karabaş, Ökkeş’in yanı sıra yürüyordu. Tombul öndeydi. Onun hemen ardından Çerçi Yusuf yürüyordu. Onun arkasında Ökkeş, yanında Karabaş.

Güneş doğmak üzereydi. Çok uzaklarda güneşin doğacağı yer kıpkırmızıydı. Çok tatlı bir rüzgâr serin serin esiyordu. Uzaklardan gül kokuları geliyordu. Kelebekler şimdiden çıkmış, beyaz kanatlarıyla daldan dala koşuyorlardı. Bal arıları kovanlardan çıkmışlar, kovanlarına bir tutam çiçek özü götürmek için yarışa başlamışlardı. Doğa bu saatlerde öyle güzeldi ki... Çok uzaklarda bir kağrı gıcirtısı, sanki yatağından kalkmamışlara ninni söylüyor gibiydi. Kavakların tepesi hışırdıyor, güneşin ilk kızılığıyla, gümüşten bir taç giymişler gibi gözüküyorlardı. Bu gümüşten tacın tepesindeki kumrular, güneşe karşı dönmüşler, en güzel sabah türkülerini söylüyorlardı.

Ökkeş, Çerçi Yusuf, Karabaş, Tombul gidiyorlardı.

Ökkeş, Çerçi Yusuf’a sordu:

“Nerede bağıracam Yusuf Emmi? Bağırayım mı şimdi?”

ÖKKEŞ İŞPORTACI

“Bağirmek için insan olmalı Ökkeş. Sen burada yumağı, boncuğu, makarayı kaplumbağalara mı satacaksın?”

Gerçekten o sırada önlerinde bir kaplumbağa vardı. Sesi duyunca başını içine çekmiş, karşıya geçmek için Ökkeşlerin gitmesini bekliyordu.

Çerçi Yusuf:

“Haydi bakalım Ökkeş, bu yollar böyle bitmez, söyle bir türkü,” dedi.

Ökkeş’in bildiği birkaç türkü vardı. Bunların içinden de en çok, “Atımı bağladım” türküsünü severdi. Başladı onu söylemeye:

“Atımı bağladım iğde dalına

Benden selam söyleyin nazlı yarıma.”

Çerçi Yusuf aynı zamanda Ökkeş’in akrabası da oluyordu. Ökkeş bir ara İstanbul’daki kapıcı olan dayısını, İstanbul’da gördüklerini anlattı Çerçi Yusuf’a.

Çerçi Yusuf:

“Sorma Ökkeş,” dedi. “Onlar İstanbul’a gittiklerinde bana da çoğu kez gel buraya, burada bir iş yap, dediler. Şayet onların sözünü dinlemiş olsaydım, şimdi İstanbul’da çok iyi bir işim olurdu. Böyle eşekle yumağı boncuğu köy köy gezdirmezdim, müşteri ayağıma gelirdi, hem de çok para kazanırdım.”

Ökkeş:

“Şimdi kazanamıyor musun?” diye sordu.

ÖKKEŞ İŞPORTACI

“Nerede?” dedi Çerçi Yusuf. “Köylülerin çoğu yoksul. Varlıklı olanlar gidip zaten ilden, ilçeden alıyorlar. Benden alanlar yoksul. Onların çoğu da veresiye yazdırır, ya ekin kaldırıldığında alacaksın paranı, ya da kim bilir hangi zaman...”

Ökkeş de sanırdı ki bu Çerçi Yusuf Emmisi ne satarsa, onun parasını cebine atar. Oysa Yusuf da bu malları almak için bir yığın para ödüyordu. Üstelik bir de veresiye veriyordu.

Ökkeş:

“Vermeyin veresiye,” dedi.

Çerçi Yusuf:

“Hiç olur mu Ökkeş?” dedi. “Sonra alışveriş yapamazsın.”

Konuşa konuşa değirmene varmışlardı. Değirmenin arığında Tombul su içsin diye, Çerçi Yusuf:

“Çüşüş!” deyince, Ökkeş de çırak olduğunu göstermek için, çerçiden daha hızlı:

“Çüüüüş!” diye bağırdı.

Değirmenci Haydar Emmi, iki çüş’ü bir arada duyunca, öğütmelik buğday geldiğini sanarak dışarıya çıktı. Çerçi Yusuf:

“Selam Haydar Emmi,” dedi.

“Selam Yusuf.”

Değirmenci Haydar, Ökkeş’i Tombul’un yanında görünce:

“Hah, o da ne? Hayrola Ökkeş?” dedi.

Ökkeş, elindeki bezle eşeğin yanına geçmiş, camekânın camını siliyordu. Sanki çok büyük bir iş

beceriyormuş gibi, bu işi ihlaya vıhlaya yapıyordu.

"Hiç," dedi. "Bilmiyon mu Haydar Emmi, ben artık çerçi oldum."

"Bin maşallah. Eline hangi işi alsan yakışıyor. Eee neler satıyorsun bakalım?"

Ökkeş, daha önceden Çerçi Yusuf'un evine gidip geldiği için, camekânların içinde ne gibi mallar olduğunu biliyordu. Bağırmaya başladı:

"Yumaklar, makaralar, renk renk iplikler, ufaklı büyüklü düğmeler, kurdeleler, dikiş iğneleri, toplu iğneler, firketeler, kancalı iğneler."

Ondan gerisini şaşırıldı:

"Badem ezmesi, akide şekeri, tarhana çorbası..." diye bağırıldı.

Çerçi Yusuf:

"Hop hop," dedi. "Ne arar oğlum bizde tarhana çorbası?"

Değirmenci Haydar Emmi gülüyordu. Ökkeş'in yanına yaklaştı. Ama Ökkeş sanki kırk yıllık çerçiymiş gibi hemen camekânın sürgülü kapağını açarak değirmenci Haydar Emmi'ye bir ayna uzattı:

"Aynadır, cep aynasıdır, horozludur, paslanmaz, kırılmaz, çatlamaz, patlamaz, ne zaman bak-san yüzünü gösterir, ucuzdur..."

Bağırıldı...

"Kaçaydı bunlar Yusuf Emmi?"

Çerçi Yusuf:

"Beş yüz lira," dedi.

Ökkeş ekledi, sesinin aynı tonuyla:

ÖKKEŞ İŞPORTACI

“Beş yüz liradır, beleştir... Aynaya bak aynayaa.”

Son “aynaya bak aynaya” sözcüğünü öyle söylemişti ki, değirmenci Haydar Emmi, Ökkeş’in burnunu arı sokmuş sandı. Çünkü Ökkeş o denli bağırmıştı ki, Haydar Emmi zıplamıştı.

“Vay çocuk, kulağımın zararını patlatacaksın be... Ben ne yapayım aynayı oğlum, kafamda üç tel saç yok...”

Ökkeş, hohluyor, aynayı dizine sürerek parlatıyor, Haydar Emmi’nin burnuna doğru tutuyordu.

“Ayna bu ayna, horozlu ayna, aynaların aynası, yüzüne bak Haydar Emmi, gözüne bak Haydar Emmi, al bunu sen Haydar Emmi...”

Değirmenci Haydar’ın hiç ayna almaya niyeti yoktu, ama Ökkeş aynayı öyle iştahla övüyordu ki... Bir de bu oğlanın sesi. Haydar Emmi zorunlu kaldı beş yüz lirayı uzattı ve aynayı aldı. Ama Ökkeş durur mu, bu kez yayla sakızının demetine el attı. Haydar Emmi’nin burnunun dibine sokarak:

“Sakıza bak sakızaaa,” diye bağırmaya başladı. “Yayla sakızı... Bunu çiğne üç gün acıkmazsın... bunu çiğne üç ay hastalanmazsın...”

Haydar Emmi:

“Hop oğlum hop, neredeyse her hastalığın ilacı, diyeceksin... Ben zaten alacaktım onlardan torunlarımın çıkar bakalım on tane...”

Ökkeş, beş tane saydı, bir kâğıda sardı, uzattıktan sonra:

“Amanın bu karışık hesap,” dedi. “Sen hesapla-yıver Yusuf Emmi.”

Değirmenci Haydar, Çerççi Yusuf’a beş yüz lira verdi...

Sonra:

“Eh, galiba bu oğlan seni zengin eder. Maşallah çenesine diyecek yok.”

Ökkeş bu arada yumak kutularını açmış, Haydar Emmi’ye gösteriyordu.

“Allısı var, yeşillisi var, sarılsısı var, morlusu var,” diyordu.

Değirmenci Haydar:

“Koy oğlum onları koy, bu yaştan sonra oya mı işleteceksin bana?”

Ökkeş:

“Ha gerçek ya, kadınların kızların işine yarar,” dedi.

Bu sırada Karabaş, değirmenin yatağından lak, lak! su içiyordu. Ondan imrenen Tombul da suyun yanına yaklaşarak kocaman dudaklarını suya daldırdı.

Bu sırada yaşlı bir kadın eşeğiyle değirmene geldi. Eşeğin üzerinde yarım çuval buğday vardı. Ökkeş koştu, bu yaşlı kadına yardım etti. Buğdayı eşeğin üzerinden indirdiler, ikisi birlikte tutarak değirmene götürdüler. Ökkeş, yaşlı kadını tanıyordu. Hanife Nine’ydi bu.

Hanife Nine, Ökkeş’e:

"Hayrola Ökkeş," dedi. "Ne arıyorsun burada sabah sabah?"

Ökkeş:

"Haberin yok mu Hanife Nine, ben çerçi oldum," dedi. Ve hemen, ardından bağırırmaya başladı:

"Yumaklar, makaralar, renk renk iplikler, ufaklı büyüklü düğmeler, kurdeleler, dikiş iğneleri, toplu iğneler, kancalı iğneler, tarhana çorbaları..."

Yaşlı kadın güldü:

"Allah satı pazarı versin," dedi.

"Sana sakız vereyim mi nene?"

"A oğul bende diş mi var?"

"İlyas'a, Remzi'ye götürürsün nene."

"A oğul bizde sakıza verecek para mı var?"

Ökkeş, Çerçi Yusuf'un gözüne baktı. Şayet o gözlerde şöyle bir yumuşaklık, şöyle bir aldırılmazlık görseydi, çıkarır sakızların içerisinden iki tane Hanife Nine'ye uzatıp, "Bunları Remzi'yle, İlyas'a götür," derdi, ama kim bilir bu davranışına Çerçi Yusuf ne derdi? Onun için içini çekti, yalnız:

"Nene nene, gidince babamla neneme selam söyle," dedi.

Hanife Nine:

"Söylerim, sen hiç merak etme," dedi.

Çerçi Yusuf, değirmenin olduğundan buz gibi su içmişti. Ağzını, elinin yanıyla kuruladıktan sonra:

"Haydi bakalım Ökkeş, yolcu yolunda gerek," dedi. "Kervan yürüsün."

ÖKKEŞ İŞPORTACI

Ökkeş sesini yükseltti, bağırdı:

"Tombul, Karabaş, haydin bakalım çerçi kervanı gidiyooooor... Deeeh..."

Tombul yürüdü. Karabaş da ona ayak uydurdu. Ökkeş elindeki kocaman değneği yere vurdu. Tombul hızlandı. Yine yola düşmüşlerdi.

Şimdi, bir tepenin yanından kıvrıla kıvrıla yukarıya çıkan incecik keçi yolundaydılar. Bu keçi yolunun iki yanını hayıtlar kaplamıştı. Mor gözlü gelin çiçekleri bu kocaman hayıtların arasından başlarını çıkarmaya çalışıyorlardı. Hayıtların alçaldığı yerde, kocaman kocaman yabani nar çiçekleri açmıştı. Pembeleri, dünyanın en güzel pembe rengiyle boyanmışlardı. Hoş kokuları keçi yolu boyunca uzanıyor, yaz mevsimine ilkbahar güzelliği katıyordu. Bazen kocaman bir kaya, bu hayıtların arasına saklanmış taştan ev gibi duruyordu. Bu taştan evlerin üzerinde bazen bir üveyik, bazen bir saka kuşu ötüyordu. Hayvanlar mutluydular... Ya insanlar? Ökkeş hep Hanife Nine'yi düşünüyordu. Hanife Nine torunlarına iki sakız alamamıştı.

Hanife Nincik iki torunuyla yapayalnızdı. Remzi'yle İlyas'ın babaları Almanya'ya gitmişti. Sonra oradan bir Alman kadınıyla evlenmişti. Buradaki çocuklarını unutmuştu. İlyas ve Remzi her gün uçak oyunu oynarlardı. Biri pilot olurdu, biri de yolcu... Remzi yolcu, İlyas pilot... İlyas vınlar, vınlar, sonra:

"Uçak Almanya'ya geldi," derdi.

ÖKKEŞ İŞPORTACI

Remzi uçaktan iner, sonra babasını aramaya başlardı. Babasını bulamazdı. İçini çeker, yine uçağa biner, köye gelirdi.

Ninesine:

“Babam yok nine,” derdi.

Remzi’yle İlyas’ın anneleri bu duruma çok üzül-müştü, yemekten içmekten kesilmişti. Sonra bir gün hastalanmıştı. İlyas’la Remzi o günden sonra nine-nin eline kalmışlardı. Çok yoksuldular. Zaten yok-sul olmasalar, oğlu hiç kalkar da Almanya’ya gider miydi?

Ökkeş içini çekti. Kendisinin de annesi yoktu. Ama, Hanife Nine gibi yoksul değillerdi. Gerçi çok bir şeyleri yoktu, ama hiç olmazsa karınları doyu-yordu... Bazı günler ninesinin bir sahana koyduğu bulgur aşını, makarna aşını Remzilere götürürdü... Ökkeş içinden:

“Amma bizim götürmemizle olur mu bu? Biz ki ayda yılda bir götürüyoruz. Ama bu çocuklar her gün aş isterler, ekmek isterler,” diye düşünürdü.

Köylüye yoksullara dağıtmak üzere bir şey gelse, muhtar ilk önce Hanife Nine’yi çağırır, ona verir-di... Ökkeş hep öyle düşünürdü:

“Peki ya yoksullara dağıtılacak bir şey gelmedi-ği zamanlar?”

Çerçi Yusuf seslendi:

“Ne o Ökkeş şimdiden ninenle babanı mı özle-din?”

Ökkeş:

ÖKKEŞ İŞPORTACI

"Yoo yooo," dedi. "Şöyle bir dalıverdim de..."

"Sen bu tepenin ardını görmüş müydün?"

"Görmemiştim... Ayı mı var?"

"Ne ayısı?"

"Hiiiç..."

"Tepenin ardında şimdi küçük bir koruluktan geçeceğiz. İstersen korulukta armut ağaçları var, toplarsın, yeriz..."

"Toplarım ya..."

Yamacın tepesinde kocaman bir kaya sanki aşağıya yuvarlanacakmış gibi duruyordu. Ökkeş'in içinden bu kayaya tırmanmak geldi. Koşa koşa kayanın yanına vardı. Birkaç sekmeye kayanın tepesine çıktı. Bağırıldı:

"Yusuf Emmiiii..."

"Ne var?"

"Bunun tepesi tepsi gibi..."

"Öyleyse börek yapalım. Haydi geç kalma yürü..."

"Amanın pek güzel buradan aşağıya bakmak Yusuf Emmi... Zamanın olacak bunun tepesinde oynayacaksın..."

Değirmen çok uzaklarda kalmıştı. Hatta gözük-müyordu. Yalnız Ökkeş değirmenin olduğu yeri, ovanın sol yanındaki ağaç kümesinden anlıyordu. Köylerine baktı, göremedi, çünkü köy, çıktıkları tepenin öbür yanında kalıyordu. Zaten önlerinde tepe olmasa yine görmesine olanak yoktu, çünkü köyleri uzakta kalmıştı.

Çerçi Yusuf'un sesi duyuldu:

"Ökkeeeşş..."

Ökkeş bağırdı:

"Koştı geldi Ökkeş..."

Ökkeş, değneğini kocaman kayanın yarığına dayadı, bir zıplamasıyla aşağıya indi. Ayağı acımişti...

"Uhiy anam," dedi.

Az topalladı. Sonra koşmaya başladı. Bir baktı, Karabaş da arkasından koşuyordu. Demek ki kendisi kayanın tepesine çıktığı zaman, Karabaş da kayanın dibinde onu beklemişti. Karabaş'la yarışmaya kalktı, ama Karabaş onu geçti.

Ökkeş:

"Elbette geçersin," dedi. "Sen hafıfsin, ben ağırım. Hem senin dört ayağın var, benim iki ayağım... Benim de dört ayağım olsa..."

Eğildi, denedi. Ellerini yere koydu, köpek gibi koşmaya çalıştı, ama birkaç adımdan sonra burnunun üstüne yere uzandı. Bereket orada çayır bulunduğundan burnuna bir şey olmadı. Tombul'un yanına geldiğinde, Yusuf:

"Burnun yemyeşil olmuş," dedi.

Ökkeş:

"Accık burnumu çayıra soktum da," dedi.

"Çayıra mı soktun, niye?"

"Çayırın boyunu ölçtüm."

"Burnunla?"

"Hı burnumla."

"İlahi Ökkeş..."

Tepeye varmışlardı. Aşağıda yemyeşil bir koruluk uzanıyordu. Keçi yolu ileride daha geniş bir yolla birleşiyordu. Onun hemen yanında bir çay vardı. Kıvrıla kıvrıla vadinin tabanından akıyor, uzaklarda kayboluyordu. Güneşin ışığı çayın üzerine vurmuş, aşağıda gümüş renkli bir şerit gibi akıyordu.

Çerçi Yusuf da bu manzarayı çok severdi. Ne zaman bu yoldan gitse, bu tepede durur, aşağısını izlerdi. Onun için eşeğine:

“Çüş!” dedi.

Sanki Tombul bunu bekliyormuş gibi hemen durdu. Hayvanın hakkı vardı. Tepeyi üzerindeki yükü çıkıncaya dek yorulmuştu. Çerçi Yusuf:

“Çevrenin güzelliğine bak Ökkeş,” dedi.

“Manzara resmi gibi Yusuf Emmi...”

“Şu aşağıdan akan ırmağı görüyor musun?”

“Amanin o çay değil, ırmak mı?”

“Irmak ya... Şimdi biz bu ırmağın karşısına geçeceğiz.”

Ökkeş sevindi. Nedense köprüleri pek severdi.

“Köprüden mi Yusuf Emmi?” diye sordu.

“Köprü mü, onun üzerinde köprü yok.”

“Aboov yoksa yüze yüze mi geçeceğiz?”

“Hiç yüze yüze olur mu, salla geçeceğiz.”

“Anlamadım, yani beni su başında kucağına alacaksın “Haydi Ya Allah!” diyecek karşıya mı sallayacaksın?”

Yusuf güldü...

"Oğlum Ökkeşim, hiç öyle olur mu?"

"Sen, salla, dedin ya Emmi?"

"Sal, yani kayık gibi bir şey..."

"Kayık?"

Ökkeş'in aklı almıyordu. Bu eşek, kendi, Karabaş, Yusuf Emmisi hepsi birden kayığa nasıl binerlerdi?

"Kayık batar ki Yusuf Emmi."

"Oğlum bu kocaman kayık. Kağrı arabası bile içine sığar."

"Amanin, vapır mı yoksa?"

Çerçi Yusuf:

"Neyse yanına varınca görürsün," dedi.

Ama Ökkeş'in içine bir meraktır düşmüştü. Sal acaba nasıl bir şeydi? Dayanamadı, sordu:

"Anlat ne olur Yusuf Emmim?"

"Neyi?"

"Çarşambayı."

"Ne çarşambası?"

"Ha, salı salı."

"Şimdi kalın kalın kalaslar birbirine bağlanır."

"Amanin iple mi Yusuf Emmi?"

"Hiç iple olur mu oğlum, çivi ve de atkılarla..."

"Boyun atkısı?"

"Oğlum hiç boyun atkısı olur mu, benim atkı dediğim kocaman kocaman odunlar... Bunlar bağlandıktan sonra hoop ırmağa..."

"Adamları yuvarlarlar!"

“Oğlum hiç adamları yuvarlarlar mı, bu salı yuvarlarlar... Sonra salı bir iple...”

“Çarşambaya bağlarlar.”

“Ne çarşambası oğlum? Yandaki babaya bağlarlar.”

“Yazık,” dedi Ökkeş...

“Niye yazık?”

“Ee, babaya bağlarlar diyorsun ya... Baba öyle dikilir durur mu orada?”

“Oğlum benim baba dediğim ırmağın yanına çok kalın bir kalas çakarlar, işte ona denir. Bu kalasa ip bağlarlar. Salı iyice kıyıya çekerler, sonra içine binecek olanlar biner, attır, inektir, arabadır... Ondan sonra...”

“Ondan sonra sal batar, inekler, ölür, adamlar kurtulur.”

“Hiçbir şey olmaz. Salın bir ucundaki ipi ırmağın karşı kıyısındaki adam tutar. Bu yandan işaret verilince karşı kıyıdaki adam salı çekmeye başlar.”

“Çeke çeke İstanbul’a götürür.”

“Dinlemiyorsun ki oğlum.”

“Dinliyorum da nasıl olacak diye heyecanlanıyorum.”

“Şimdi karşıdaki adam hem suyun akışına göre gider, hem de bir yandan salı kendine doğru çeker. Sala bindiğin yerin tam karşısından inemezsin kıyıya. Çünkü suyun akıntısı salı alır götürür.”

Ökkeş korkmuştu. Ninesinin anlattığı bir öykü gelmişti aklına. Ninesi ona, bir gelin alayı anlatmış-

tı. Gelin alayı böyle bir şeye biniyorlardı. Sonra bindikleri şey tam suyun ortasına gelince batıyordu. Tüm insanlar suya dökülüyor, hiç kimse kurtulamıyordu. Çünkü mevsim kıştı ve sular çok azgındı. Çok sonraları, gelinle güveyi, birbirlerinin elinden sıkı sıkı tutmuş durumda uzaklarda, kıyıda buluyorlar. Ninesi, hatta bu olaydan sonra bir türkü yakıldığını söylüyordu. Ama ninesi hiçbir zaman bu yakılan türküyü hatırlayamamıştı.

"Yusuf Emmi, biz binmeyelim," dedi.

"Niye Ökkeş?"

"Ökkeş boğulur moğulur da ondan."

"İlahi Ökkeş, ben kaç kez geçtim, hiç de tehlikesi yok. Hem yüzme bilmez misin?"

"Öğrenemedim, Yusuf Emmi. Bubam kurbağa yürüyüşü dedi, attı beni suya, kurbağa gibi şiştim. Yan kulaç dedi, beni attı suya, dört gün yan tarafımı tutamadım. Bubam balıklama dedi, attı beni suya, dört teneke su yuttum. Onun üstüne bir ay su içmedim."

Çerçi Yusuf kahkahalarla gülüyordu.

Ökkeş:

"Bi keresinde de suya depe üstü atlayayım dedim, kafamın bekmezi aktı."

Çerçi Yusuf sordu:

"Niye?"

"Su alçakmış da ondan. Atladım böyle, şaaak! karpuz gibi kafam patladı. Ben farkında değilim, amanin baktım su kırmızı olmuş, yüzümden de kır-

mızı su akıyor. Şaştım, bağırdım, derenin suyu kırmızı oldu, diye. Sonra arkadaşlar, suyu sen boyadın, dediler. Bir de baktım ki, başımdan bekmez akıyor. "Nene" diye bağırdım, eve koştum."

Ökkeş az durdu:

"Ama Karabaş biliyor," dedi. "Ona anası öğrenmiş."

"Hiç anası öğretir mi Ökkeş, hayvanların çoğu doğuştan yüzmesini bilirler."

Ökkeş:

"Eh o zaman, Karabaş kurtulur, Tombul kurtulur, sen de kurtulursun, Ökkeş boğulur."

Çerçi Yusuf:

"Hiç de değil," dedi. "Göreceksin bak, yanına varınca, bir daha binelim diyeceksin, ama kim bilir hangi gün döneceğiz?"

Ökkeş:

"Oraya bir köprü yapsalar ne güzel olur," dedi. "Niye yapmazlar ki?"

"Bilmem ki Ökkeş oğlum, bilmem ki..."

Az daha oturdular. Çerçi Yusuf:

"Haydi bakalım, yolcu yolunda gerek," dedi. "Şimdi korunun yanından geçerken armut da toplayacağız."

Yürümeye başladılar. Tombul yine en öndeydi. Ökkeş sordu:

"İlk hangi köye gidiyoruz Yusuf Emmi?"

"Mescitli'ye."

Ökkeş ellerini çırptı:

ÖKKEŞ İŞPORTACI

"Haa Uzun Kâmil'in olduğu köye."

"Karşı tepeyi çıkarsak, köy onun ardında."

"Ne zaman varırız?"

"Öğleye doğru."

Ökkeş, Tombul'un ardından bağırdı:

"Çöh... Çerçi geliyor çerçi..."

Yamaçtan az inince koruluğun yanına vardılar. Çerçi Yusuf, armutların hemen koruluğun girişinde olduğunu Ökkeş'e söyleyince, Ökkeş dalıverdi koruluğun içine. Karabaş da kendisiyle birlikte gelmişti. Bu korulukta öyle güzel kuşlar vardı ki, kuyruğu uzun ibaduk kuşları, gagaları küçücük incir kuşları tibililer, sakalar ötüp duruyor, bir daldan bir dala konup duruyorlardı. Tatlı bir serinlik daha koruluğun ucundan insanın yüzüne çarpıyordu.

Babasından bir kez duymuştu bu koruluğu. Babası ve arkadaşları, içlerinden biri askerden geldiğinde oradaki pınarın başında toplanmışlar, kocaman bir keçiyi kuyu kebabı yapmışlar, yemişlerdi. Babası Ökkeş'e ne de tatlı anlatmıştı ya bunu. Yere bir çukur kazmışlar, sonra içinde ateşi yakmışlar, odunlar köz olunca, temizlenmiş keçiyi bir çengele takıp kuyunun kenarından içine sarkıtmışlardı. Sonra da kocaman bir saçla kuyunun ağzını örtmüşlerdi. Onlar şarkı söyleyip oynarlarken keçi kebabı hazır olmuştu. Kapağı açtıklarında mis gibi kebab kokusu köye yayılmıştı. Sonra yufka ekmeklerini dürüm yapıp, keçiyi yemişlerdi.

Babası:

“Dört arkadaş koca bir keçiyi yedik,” demişti.
Ökkeş şaşırmişti.

“Nasıl olur buba?”

Babası:

“Sen o suyu biliyor musun, iç o sudan, sanki hiçbir şey yememişsin gibi olursun, sonra yine etin başına oturursun...” demişti.

Ökkeş armutları toplarken, bir yandan bunları düşünüyordu. Sonra, Hanife Nine, torunları Remzi, İlyas aklına geldi. Acaba onlar hiç et yiyorlar mıydı? İlyaslar iki keçilerini her akşam saġar, elde ettikleri sütü sonra yoġurt yapar, yoġurdu bir torbanın içinde biriktirir, daha sonra bu yoġurdu tanıdık biriyle kasabaya yollar, onun parasıyla tuz, gaz, buğday satın alırlardı.

Ökkeş ceplerini armutla doldurmuştu. Karabaş durmadan ağacın altında havlıyor, sanki ağacın tepesine o da çıkmak istiyordu. Ökkeş aşağıya bir armut attı, ama Karabaş armut yemezdi ki... Ökkeş yukarıdan bağırdı:

“Ağzının tadını bilmezsin ki... O sana attığım armut değil, bal.”

Ağaçtan sıyrılıp indiğinde, cepleri armutla doluydu. Hemen oracıkta yemek için can atıyordu, ama yıkanmadan yenmezdi. Ne olmuştu bu yıl Fidan Nine'nin geline? Domatesi yıkamadan yemiş zehirlenmişti. Şayet Cipçi Osman rastlantı olarak köyde bulunmasaydı İnci Gelin ölüp giderdi.

Ökkeş:

“Yusuf Emmi,” diye uzaktan bağırdı.

Çerçi Yusuf bu arada boş durmamış, karışık olan bir iki yumak kutusunu düzeltmişti.

“Topladın mı Ökkeş?” diye bağırdı.

“Topladım. Hem de en ballılarını.”

Armutları cebinden çıkardı, eşeğin heybesine koydu.

Ökkeş:

“Yusuf Emmi, bubam der ki ‘Armutun iyisini ayılar yer’, doğru mu?”

Çerçi Yusuf:

“Elbette doğru,” dedi. “Gece olunca korunun içindeki ayılar gelir, bu armutlardan toplarlar.”

Ökkeş:

“Amanin,” dedi. “Çabuk gidelim buradan, sonra ayılar önümüze falan çıkarlar da, niye topladın bizim armutlardan, derler.”

Çerçi Yusuf:

“Korkma,” dedi. “Ayılar iyice aç kalmadıktan sonra gündüzleri pek insanlara gözükmeyiz.”

“Yürüyelim Yusuf Emmi, belki açtırlar, belli mi olur, et yememişlerdir. Ha Yusuf Emmi, ayılar et de yerler mi?”

“Yerler elbette.”

“Aboov! Benim etim de tazecik.”

Ökkeş, Tombul’un önüne geçti, önden önden yürümeye başladı. Karabaş da yanındaydı. Ökkeş ne olur ne olmaz diye, arada bir dönüp ardına bakıyordu. Çok uzaktaki bir hayıt karaltısını ayıya

benzetiyor, Çerçi Yusuf'un yanına sokuluyordu. Arada bir de Karabaş'la konuşuyordu:

"Bana bak Karabaş, ayı gelince havlarsın, anladın mı, dişlerini çıkarırsın. Ökkeş'e yaklaşırsan seni ısırırım, dersin."

Ancak ırmağın kıyısına varınca Ökkeş'in korkusu kalmadı. Kıyı bataklık gibiydi. Ayakları çamurun içine gömülüyordu, ama batmıyordu. Saz bitkilerinin olduğu yerlere basıyorlardı. Ökkeş ilk kez kıyıdaki salı görünce:

"Abooo!" dedi. "Yusuf Emmi, bu bizim yazları kurduğumuz haymaya benziyor."

Çerçi Yusuf:

"Nasıl hayma?" dedi.

"Haymanın tersi dönmüşü..."

Bu sırada birkaç köylü salın içine bir kağıt arabasını bindirmeye çalışıyorlardı. Arabanın üzeri de çuvallarla doluydu.

"Amanın, batır bu Yusuf Emmi..."

Ökkeş geride kalmıştı, salın yanına yaklaşamıyordu. Hele salın içine, ayrıca iki öküz daha bindirilince Ökkeş'in ödü koptu.

"Tam suyun ortasına gelince bu batır, öküzün biri de benim boynuma "Kurtar beni" diye sarılırsa, o zaman yandım belle."

Çerçi Yusuf güldü:

"Öyle bir şey olursa, sen tutar öküzün boynuna asılırsın. Çünkü öküz yüzmesini bilir."

ÖKKEŞ İŞPORTACI

“Keşke neneme “Hakkını helal et nene!” deseydim.”

Salcı, öküzleri ipinden sıkı sıkı salın kenarındaki direğe bağladıktan sonra, el etti, seslendi:

“Haydi bakalım Yusuf, sıra sizin, gelin binin.”

Ökkeş’in ayakları titremeye başladı. Oracıkta durdu kaldı. Çerçi Yusuf, Tombul’a “Haydi!” dedi. Tombul alışkındı. Birkaç adım yürüdüktan sonra salın kenarına geldi. Ve hemen üstüne çıktı. Karabaş, Ökkeş’in yanındaydı. Havlıyor, binmemek için bağıyordu.

Çerçi Yusuf bağırdı:

“Ökkeş ne duruyorsun orada?”

“Durmuyorum, titriyorum.”

Salcı bağırdı:

“Gel gel, korkma,” dedi. Sonra yanındaki Yusuf’a döndü:

“Galiba ilk kez biniyor.”

Yusuf başını salladı. Salcı:

“İlk kez binenlerin hepsi böyle korkarlar ama ondan sonra alışırlar.”

Bağırdı:

“Gel oğlum Ökkeş gel!”

Ökkeş, Karabaş’la pazarlığı yaptı:

“Bak Karabaş,” dedi. “Şayet sal devrilirse, hop diye yüzüp karşıya çıkmak yok. Beni de nah şuradan yakalayıp işliğimden çeke çeke karşıya çıkaracaksın, anladın mı?”

Ne anlardı ki köpek?

Köpek ardında, kendi önde, salın yanına geldi. Sal, sallanıyordu, ama salcı Ökkeş elinden tutarak salın içine çekti.

“Gördün mü?” dedi. “Sokaktan ne farkı var.”

Ökkeş:

“Var,” dedi. “Sokağın altında toprak var, ama bunun altında su var.”

Salcı, karşı tarafta ipi tutmakta olan adama bağırdı:

“Tamam!”

Salcı, “Tamam” dedikten sonra da salın ipini çözdü. Sal, suyun akıntısına doğru akmaya başladı.

Ökkeş:

“Amanin de amanin,” dedi. “Bindik bir alamete, gidiyoruz kıyamete.”

Su şapırdadıkça, kağrı arabası bir bu yana, bir o yana yıkılır gibi oluyordu. Ökkeş, bunu görmemek için başını arka tarafa çevirdi. Hayret! Yavaş yavaş kıyıdan uzaklaşıyorlardı. Karşı kıyıdaki ipi çekmekte olan adam, kıyı boyunca hem yavaş yavaş gidiyor, hem de sala bağlı ipi kendine doğru çekiyordu.

Şimdi tam suyun ortasındaydılar. Eğer burada da bir şey olmazsa Ökkeş, bir iki dakika sonra karşı kıyıda olacaktı. Bazen su, salın içine de geliyor, o zaman Ökkeş hemen ya eşeğin semerini yakalıyor, ya da Karabaş'ın boynunu tutuyordu.

Ökkeş artık karşı kıyıdaki adamı iyice yakından görebiliyordu. Adam, kollarını sıvamış, pazularını kocaman kocaman şişirmiş, boynuna sala bağlı olan

ÖKKEŞ İŞPORTACI

ÖKKEŞ İŞPORTACI

ipi kendine doğru çekmeye çalışıyordu. İp kısaldıkça, adamın yüzüne tatlı bir gülümseme yayılıyordu. Kıyıya yaklaştıklarında, adam ipi çekmeyi bıraktı, ipin ucunu bir kazığa bağladı. Şimdi saldaki adam ipe asılmış, kendine doğru çekiyordu. Birkaç çekilişten sonra sal kıyıya ulaştı.

Salın içinden bir:

"Ohhh!" sesi duyuldu. Bu ses Ökkeş'in sesiydi.

Çerçi Yusuf:

"Nasılmış?" dedi. "Korkulacak bir şey yok ki..."

İrmak yolu bitmiş, ama sal bu kez Ökkeş'in hoşuna gitmişti. İkinci kez bindiklerinde hiç korkmayacaktı. İsterse, kıyidan kıyıya geçmesin, ırmak boşunca gitsinler. Çünkü, sala binince insanın içini tatlı bir heyecan sarıyordu. Bu heyecan Ökkeş'in çok hoşuna gitmişti.

Saldan, önce kağrı arabaları indi. Sonra, öküzleri sahibi indirdi. Onun ardından Tombul ve Çerçi Yusuf, en arkadan da Ökkeş ve Karabaş indiler. Kıyıda salcıya para veriyorlardı.

Ökkeş şaşkınlıkla:

"Aboov! Parayla mı Yusuf Emmi?" dedi.

"Elbette ya."

"Hem cambazlık yaptık, hem de para veriyoruz."

"Ya emek?"

Ökkeş:

"Hı, karşıdaki adamın pazularını gördüm," dedi.

Para verme sırası Çerçi Yusuf'a gelince, salcıya:

ÖKKEŞ İŞPORTACI

"İstersen sana bir şeyler verelim, ödeşelim," dedi.

Salcı sakallıydı. Ökkeş:

"Jilet verelim mi emmi?" dedi. "On kez tıraş ediyorsun, on kez tıraş ettikten sonra çarka tutuyorsun, on kez daha ediyorsun."

"A oğul, sakallı adam ne yapsın jileti?"

Ökkeş o zaman:

"İyi, tarak verelim," dedi. "Sakalını tararsın."

Salcı güldü:

"Her işimiz bitti, sakalımızın taranması kaldı."

"Torunlarına sakız verelim."

"Yok," dedi. "Siz en iyisi benim paramı verin."

Ökkeş:

"Boncuk da istemez misin?" diye sordu.

Salcı güldü. Çerçi Yusuf'a:

"Sen bunu nereden buldun?" dedi.

Yusuf:

"Akrabam," diye cevap verdi.

"Maşallah gözü açık çocuk."

Ökkeş anlamadı.

"Amanin emmi," dedi. "Hepimizin gözü açık."

"Yok oğlum, böyle davranan insanlara gözü açık derler."

Yusuf, salcının parasını avcuna saydı. Eşeği için, kendisi için, Ökkeş için para aldı. Karabaş'a para almadı.

Ökkeş:

"Karabaş beleş mi?" diye sordu.

Salcı:

"Hı," dedi.

Ökkeş o zaman Çerçi Yusuf'un yanına yaklaştı:
"Yusuf Emmi, madem beleş, Karabaş bir daha karşıya gitsin gelsin?"

"Niye ki?"

"Çok hoşuna gitti de."

Salcı da, Çerçi Yusuf da güldüler. Tombul yürümüştü. Çerçi Yusuf eşeğinin ardına düştü. Ökkeş ise son bir kez daha sala baktı. Köye gittiğinde arkadaşlarına salı anlatacaktı, ama dünyada hiçbiri inanmayacaklardı. Böyle odunların üzerinde kağrı gitsin, öküzler gitsin, Tombul gitsin. Ama bir görseleler, ah bir görseleler!

Hani armutları yıkayacaklardı. Bağırıldı:

"Yusuf Emmi, armutları yıkayacaktık."

"Irmak suyunda olmaz ki Ökkeş, ileride bir çeşme var, orada yıkarız."

Ökkeş içinden:

"Eh," dedi. "Dursun bakalım armutlar orada. Durdukça ballansınlar, sonra Ökkeş'in ağzına aksınlar."

Yol tatlı eğimle yine bir tepeye tırmanıyordu. Saldan inen kağrı, önleri sıra gıcırdaya gıcırdaya yürüyordu. Arada bir iki öküzlerini götürmeye çalışın adamın sesi geliyordu. Ökkeş, öküzleri götüren adamın yanına yaklaştı:

"Aboov emmi, maşallah öküzler çok iri ha," dedi.

Adam:

"Bu öküzler kesilecek," dedi.

Ökkeş'in içi cız etti. Sonra bu öküzlerden çıkacak eti düşündü. Kafasından birtakım hesaplar yaptı, aklı karıştı. Adama:

"Emmi," dedi. "Çok para kazanacaksın ha."

Adam güldü.

"Öküzler benim değil," dedi. "Celep Kadir'in. Kadir de ilde birine satmış. Götürecek ona teslim edecek. Ben yalnız buradan Kadir'in oraya dek götürme parası alıyorum."

Öküzleri götüren adamın ayağında bir çarık vardı. Çarığın arkası iyice paralanmış, adamın nasırlı topukları yerde sürünüyordu. Elindeki değnekle ara sıra öküzlerin sırtına yapıştırıyor:

"Oha, yürüyün," diyordu.

Kağrı yokuşun tepesinde zorlanınca, hepsi birden öküzlere yardım ettiler.

Az sonra kağrı sağ taraftaki ağaçlı bir yola saptı. Öküzleri götürmekte olan adam da kağrının arkasından gitti. Yer yer kocaman taşların pırıl pırıl parladığı ince patika yolda yalnız Ökkeş ve Çerçi Yusuf, eşeği ve Karabaş vardı.

Çerçi Yusuf:

"Ökkeş yoruldu mu?" diye sordu.

Ökkeş:

"Ben yorulmam Yusuf Emmi," dedi.

Yorulmadığını belirtmek için önden koşmaya başladı. Bir baktı ki Karabaş incecik bir borudan

akan suyla dolmuş yalaktan su içiyor. Ökkeş'in birden aklına armutlar geldi.

"Ballı ballı," diye söylendi.

Çerçi Yusuf uzaktaydı. Tombul bu yollara o kadar alışkındı ki, ne bir ses istiyordu yürümek için, ne de bir sopa istiyordu yol almak için. Çerçi Yusuf'un önüne düşmüş, kulaklarını düşürmüş, yolu gözleyerek geliyordu. Ökkeş'in içinden bu sevimli hayvanı sevmek geçti. Koştı. Tombul'u kulaklarından yakaladı, alnını okşadı. Hayvan, bu sevgi karşısında adımlarını az daha açtı. Belki o da susamıştı. Evet gerçekten susamıştı. Tombul da burada bir çeşmenin olduğunu biliyordu. Çeşmenin başına varınca durdu, hemen o iri dudaklarını suya uzattı. Doya doya içti. İçtikten sonra, sahibinin de içeceği ni bildiği için, çeşmenin yanında beklemeye koyuldu. Ökkeş, hemen oracıktan, çeşme suyuyla gelişmiş yeşil otlardan kopardı. Tombul'un önüne attı. Tombul, suyun ardından bu yeşil otları çiğnemeye başladı. Yusuf:

"Eee Ökkeş, haydi bakalım armutları yemenin zamanıdır," dedi.

Ökkeş, heybeden armutları çıkardı, suyun başında bunları bir bir yıkadı. İrilerinden bir tane Çerçi Yusuf'a uzattı. Sonra, ballısından bir tanesini de kendisi dişledi. Yerken birden ayı geldi aklına.

Ökkeş:

"Yusuf Emmi, şimdi ayının hakkını mı yidik?" diye sordu.

Çerçi Yusuf:

"Yok canım, korulukta dolu ağaç var. Ayı gitsin, hangisinden canı isterse koparsın yesin."

Ökkeş sordu:

"Ayılar da bizim gibi toplarlar mı?"

Çerçi Yusuf:

"Elbette," dedi. "Toplarlar ve inlerine götürürler."

"İn mi?"

"Elbette, ayıların evine in denir. Kendilerine küçük bir mağara kovuğu bulur, orada yaşarlar. Topladıkları armutları, şunu bunu oraya yığarlar. Sonra, ayıların da yavruları olur. Onlar da yavrularını beslerler."

Sonra gerçek bir öykü anlattı:

"Benim amcam anlatmıştı," dedi.

Ökkeş, bu sözcükleri duyunca, bir öykü anlatacağını bildiği için Çerçi Yusuf'un hemen yanına oturdu.

"Amcam ava çıkmış. Ama o zamanlar bu koru böyle değil, çok büyükmüş. Köylüler kese kese tüketmişler. Kimisi de tarla açmak için koruyu ateşe vermiş. O zamanlar bu korunun bir ucu ta bizim köye dek dayanırmış. İşte o zamanlar amcam avdan dönerken bir inilti duymuş. İnleme sesinin nereden geldiğini araştırırken bir de bakmış ki çalının ardında kocaman bir ayı... Ayı ona yalvaran gözlerle bakmış. Amcam tüfeğini indirmiş, korkarak ayının yanına yaklaşmış. Ayı, durmadan ayağını çeki-

yor ve inliyormuş. Amcam anlamış, ayının ayağını yoklamış. Bir de ne görsün, ayının ayağı şişmiş. Yarayayı deşmek gerek. Ama amcam korkmuş, 'Şimdi av bıçağıyla bu ayının ayağını deşersem acaba ayı bana saldırır mı?' Mutlaka ayının ayağına bir şey batmış ki, böyle şişmiş. Amcam korka korka bıçağını çıkarmış, ayının ayağındaki yarayı deşmiş. Yarayı bir güzel temizledikten sonra, yanındaki mendille sarmış. Sarmadan önce de yaraya tütün basmış. Ayı arada bir başını kaldırıyor, amcamın ne yaptığına bakıyormuş. Sonra amcam, ayının ayağını okşamış, ayıyı orada bırakıp gitmiş:

Ökkeş:

"Hı Yusuf Emmi?" dedi.

"İşte bu olaydan bir ay sonra amcam yine bir gün korulukta avlanırken, birden omzunda bir el. Amcam çok korkmuş, gerçi elinde tüfeği var, ama dönüp de nasıl ateş edecek? El omzundan sıkı sıkı yakalamış. Bir zaman öyle yürümüşler. Amcam daha sonra cesaret ederek dönmüş geriye bakmış. Kocaman bir ayı. Ama niye yakalamış kendisini? Ayının gözlerine bakmış, gözlerinde bir kötülük yok. Sanki yürü der gibi işaret ediyor. Amcam ne yapsın yürümeye başlamış. İçinden de düşünürmüş, "Sakin bu ayı, benim yarasını deştiğim ayı olmasın?" diye. Koruluğun içinde gitmişler, ta diplerine, karanlıklara. İleride ayının ini karşıdan görünmüş. Amcam daha çok korkmuş. Ancak ardına bakmış, ayıda hiç de kötü göz yok. Korkmamış, inin başına

gelmiş. Ayı dürtermiş onu, gir diye. Amcam inin içine girmiş. Girince bir de ne görsün, iki tane ufak ayı yavrusu. Yavrular önce homurdanmışlar, ama anaları homurdanınca homurtuyu kesmişler, bir yana oturmuşlar. Ayı, hâlâ amcamı dürtüyor, inin ucuna doğru gitmesini istiyormuş. Ama inin ucuna gittiğinde bir de ne görsün? Kibriti çakmış ki, duvarın oyuğu balla dolu. Ayı amcama işaret ediyormuş:

“Ye!” diyormuş. Amcam tutmuş baldan bir parmak almış. Bal da, lezzetli mi lezzetliymiş. Amcam dayanamamış, sonra avuç avuç yemiş, ama bal bu, kaç avuç yiyebilirsin ki? Ayı, ayvaları, narları göstermiş... Amcam ayvalardan, narlardan çantasına koymuş. Ama bir yandan da korkuyormuş. Şöyle inin ağzına doğru yürümüş, dönmüş bakmış, ayı kendisine sağ ol diyen gözlerle bakıyor. Bunun üzerine elini sallamış ve inden çıkmış.

İşte o günden sonra amcam bu ayıyla dost olmuş. Koruya indiğinde bu ayının inine uğramış. Şayet ana ayı yoksa, yavru ayılarla otururmuş. Amcama yavru ayılar da alışmışlar. Hatta amcam bazı günler oradan evine bal bile getirirmiş.”

Ökkeş:

“Peki, sonra bu ayılar ne olmuş?” diye sordu.

Çerçi Yusuf:

“Sonra mı? Sonrasını pek hatırlamıyorum. Ama amcam bir keresinde, ine gittiğinde ayıları yerinde bulamadığını söylemişti. Belki de ormanların yakıl-

masına kızmışlar ya da korkmuşlar, başka yere gitmişlerdir.”

Ökkeş:

“Yusuf Emmi, biz de öyle bir ayı bulsak,” dedi.

“Ne yapacaksın bulup da?”

“Bol bol bal yerdik. Bir de severim ki balı.”

“Ama her ayı, o ayı gibi mi olur bakalım?”

Ökkeş durdu, az sonra:

“Yok,” dedi. “Ne ayı bulalım, ne de bal yiyelim.

Biz bal yerken ayı da bizi lup! midesine indirirse?”

Yusuf güldü. Ökkeş bu arada beş armut yemişti. Altıncısına el attı, armudun balına dayanamadı, onu da dişlemeye başladı. Tombul önündeki otları tüketmişti. Karabaş, çeşmenin gölgesinde uzanmış, oradan sanki Çerçi Yusuf’un az önce anlattığı öyküyü dinliyor, çeşmenin akan suyuna bakıyordu.

Ökkeş ellerini yıkadı. Kana kana su içti. Çerçi Yusuf ayağa kalktı, Tombul’a:

“Çöh,” dedi.

Tombul yola koyuldu, ardından Karabaş, Çerçi Yusuf, en arkada Ökkeş.

Bir zaman gittikten sonra, Çerçi Yusuf:

“Eee,” dedi. “Mescitli’ye az kaldı.”

Ökkeş:

“Aboov,” dedi. “Uzun Kâmil.”

“Hemen şu ufak tepeyi aştık mı, köyün ilk evleri görünür. Yalnız sen Karabaş’a sahip ol, çünkü köpekler yabancı köpek diye saldırırlar.”

Tepeyi aştılar. Köyün ilk evleri gözüktü. Ama, evlerden çıkan köpekler birdenbire saldırıya geçtiler. Saldırının tümü Karabaş'aydı.

Ökkeş:

"Oşt oşt," diyordu, ama köpekler Karabaş'ın etrafında dönüp duruyorlardı. Karabaş'çık korkmuş, kuyruğunu iki bacağının arasına kısırmış, sırtının kamburunu çıkarmış, Tombul'un yanına sokulmuştu. Sanki:

"Bak yaklaşırlarsa tekmeyi yapıştır!" der gibi bir durumu vardı.

Çerçi Yusuf, bu köpek havlamaları arasında:

"Çerçi geldi çerçiii," diye bağıırıyordu.

Eee, Çerçi Yusuf bağıırır, Ökkeş bağıırmaz mıydı? O da bağıırdı:

"Çerçi geldi çerçiii..."

Ama köpek seslerinden kendi seslerini köylülere duyuramıyorlardı ki... Bir de Tombul bunca sestense sonra anırmaya başlayınca, köy evlerinin başlangıcında düğün var sanılırdı. Bu gürültü, bu sesler işlerine de yaramadı değil, az sonra ne oluyor diyerekten başlarını kapılardan çıkaran köylüler:

"Anaaaa, çerçi gelmiş," dediler.

Üçüncü evden bir çocuk elinde parayla koşa koşa Çerçi Yusuf'un yanına geldi:

"Emmi," dedi. "Don lastiği var mı?"

Çerçi Yusuf:

"Çüşüş!" dedi.

ÖKKEŞ İŞPORTACI

Tombul durdu. Çerçi Yusuf, sağdaki camekanın kapağını açtı, içinden don lastiğini çıkardı. Paraya baktı, dört metre ölçtü, verdi. Ondan sonra, evlerden birer ikişer gelmeye başladılar. Ökkeş bir yandan bağıırıyordu:

“Çerçi geldi çerçiiii!”

Sahipleri köpeklerini kovalamışlardı. Karabaş şimdi kuyruğunu bacağının arasından çıkarmış, kamburunu doğrultmuş, yine de ne olur ne olmaz diye Ökkeş’in yanından ayrılmıyor, Tombul’un bacaklarının arasında dolaşıyordu.

Kadının biri:

“Dikiş iğnesi var mı?” diye sordu.

Ökkeş:

“Var,” dedi. “Hem de öyle iğne ki tahtayı bile diker.”

“A oğlum, ben tahtayı diken iğneyi ne yapayım, bana bez diken iğneden ver...”

“Olur deyze...”

Ökkeş, iğneleri çıkardı, kadın bu iğnelerin arasından on tane seçti. Fiyatını sordu. Çerçi Yusuf fiyatını söyledi. Kadın:

“Yok yok pahalı,” dedi. “Az daha ucuz de hele.”

Çerçi Yusuf, az önce söylediği paradan biraz indirdi. Bunun üzerine kadın iğneleri aldı, parasını verdi, gitti. Ama yalnız o kadın değil ki. Tombul’un başı kalabalıktı. Kadınlar, genç kızlar gelmişler, kimi iplik, kimi boncuk, kimi de oya için yumak istiyorlardı. Ökkeş bir yandan, Çerçi Yusuf bir yandan

kutuları açıyorlar, kutuları kapatıyorlar, renk beğendirmeye çalışıyorlardı. Gerçi Ökkeş'in renkleri iyi bildiği yoktu, yeşile bazen sarı diyor, sarıya bazen mor diyor, ardından:

"Nah bu iyi işte abla," diyordu.

Alicılar gülüyorlar, aldıkları şeyleri birbirlerine gösteriyorlardı. Çerçi Yusuf'la kıyasıya pazarlık ediyorlardı. Pazarlıkta anlaşılamayanlar, alacakları düğmeyi, yumağı ya da başka bir şeyi Ökkeş'e veriyorlardı. O zaman Ökkeş'in canı sıkılıyordu. Hele hele bu pazarlık işine hiç akli ermiyordu. Çerçi Yusuf bir fiyat söylüyor:

"Bundan aşağı olmaz," diyordu.

Ama az sonra, o fiyattan daha aşağıya veriyordu.

Yok! Ökkeş bu işi dünyada yapamazdı. Birisine bir şey söylediği zaman, o tamamı. Hatta bir kadına fiyatını çok iyi bildiği sakızlardan iki tane satmış, kadın parayı eksik verince:

"Olmaz deyze," demişti.

Ama az sonra kadın Çerçi Yusuf'a söylemiş, Çerçi Yusuf da:

"Oluversin," demişti.

İyi de, sabahleyin Çerçi Yusuf bu sakızları değirmeniye Ökkeş'in söylediği fiyattan vermemiş miydi?

Bir ara kadın müşteriler azalınca, köpekler yine Karabaş'a saldırıya geçtiler. Karabaş, bu birden saldırı karşısında korkarak kaçmaya başladı. Ökkeş, Karabaş'ı yakalamak için ardından koştu, ama az

sonra köpekler onun da peşine düşünce, Ökkeş geriye dönerek köpekleri taşıladı. Köpekler kaçtılar. Ama Karabaş ortada yoktu. Koşarak Tombul'un yanına geldi, Karabaş orada da yoktu. İçine bir korku düştü. Çerçi Yusuf'a:

"Emmiii," dedi ağlayarak, "Karabaş yok."

"Meraklanma gelir."

"Ya gelmezse... Karabaş o yolları da bilmez. Bilse de o sudan geçemez. Salcı tanıyıp da bindirmez..."

Ökkeş hızlı hızlı ağlamaya başladı.

"Emmiiii, ben Karabaş'sız ne ederim?"

"Oğlum ağlama gelir, o köpek senin kokunu biliyor."

"Bilmez ki emmi, dün gece yıkanmıştım. Karabaş'ım gitti, Karabaş'ım!"

Ökkeş, yine köy evlerini geçip, ardına bakmak istedi, ama köyün köpekleri bırakmadılar. Dönüp geldiğinde umutla Tombul'un olduğu yere baktı, Karabaş yoktu...

"Emmiii," diye ağlamaya koyuldu yine.

Çerçi Yusuf:

"Oğlum ağlama... Hele şimdi köy odasının yanına gidelim, orada biz satış yaparken çıkar gelir..."

Çerçi Yusuf, Tombul'a:

"Çöh," dedi.

Eşek de sanki Karabaş'ın kaybolduğunu biliyor-muş gibi canı istemeye istemeye gidiyordu. Ya Ökkeş, gözü hep ardındaydı. Hatta ardına baktığı için

bir taşa çarparak yere kapaklandı. Azıcık dizi parçalanmıştı, ama ne önemi vardı, onun için önemli olan Karabaş'tı... Hatta Uzun Kâmil'i bile unutmuştu. Oysa, onca yolu hep Uzun Kâmil'i görebilmek umuduyla gelmişti.

"Yusuf Emmi, köye mi gitti dersin?"

"Bilmem ki oğlum. Köpek bu. Bakmışsın bir yerde saklanır, çıkar gelir. Kim bilir belki de şimdi birdenbire karşımıza çıkıverir..."

Ökkeş, ev aralarından uzaklara bakıyordu. Ama daha iki evin arasına girer girmez, iki üç köpek ardından koşturuyordu. Köpekler kendisini böyle koşturduktan sonra, Karabaş'ı dünyada salmazlardı bu yana. O zaman Karabaş ne yapardı?

Ökkeş içinden bu sorunun cevabını veriyordu:

"Geldiğimiz yollardan döner gider. Ama salın oraya gelince... Salıcı bilmez ki köpeğim olduğumu... Keşke boynuna para assaydım."

Ağladı, burnunu çekti:

"Yusuf Emmi," dedi. "Köpekler yüzerdi değil mi?"

"İlahi Ökkeş, bilmiyor musun, elbette yüzerler."

Ökkeş Karabaş'ı çok küçükken almıştı. Onu, sütle beslemiş, avlunun içinde oynatarak büyüt-müştü. Altına çul sermişti, bazen çok sevdiği haşlanmış yumurtasının yarısını seve seve Karabaş'a vermişti. Ama sonradan Karabaş yediklerini hak etmiş, kocaman, kuvvetli bir köpek olmuştu. Gerçi burada karşısına bir iki köpek çıksa, onlarla baş

edebilirdi, ama böyle sekiz on köpek birden çıkınca, hayvancık kuyruğunu bacağının arasına kıstır-
mış, yolu tutmuş gitmişti...

“İyi ama Yusuf Emmi, yolu bilmez ki Karabaş...”

Çerçi Yusuf:

“Canım bunun nesi var ki?” dedi. “Tutar başka
bir Karabaş alırsın.”

Ökkeş’in yüreği kabardı, içinden ılık ılık bir şey-
ler geçti. Karabaş’ı tüm yok olmuş düşündü. Ağıtını
yükseltti...

“İtim de itim!”

Çerçi Yusuf:

“Altı üstü it değil mi?” dedi. “Hem sanki gerçek-
ten kaybolmuş gibi üzülüyorsun, dur bakalım. Bu
gece zaten bu köyde yatacağız. Az sonra köylülere
söyleriz. Onlar bir yandan arar, biz de bir yandan
ararız. Bakmışsın, Karabaş kendi de gelebilir, değil
mi ya, haydi bakalım yürü yürü... Hem şimdi orada
benim bir dostum var onun evine gideriz, orada bi-
ze şöyle yağın içinde yumurta... Yanında da şöyle
biber, ekmeği de dürümledik mi?”

Ökkeş’in karnı doymuştu sanki. Tek tutkusu Ka-
rabaş’tı... Şimdi şu anda Karabaş uzaktan bir gözük-
se, hemen karnı acıkır, belki de bir yiyište beş yu-
murtaya bana mısın demezdi. Gerçi Ökkeş yumur-
tanın haşlanmışını severdi, ama yağda yumurtaya
da bayılırdı. Üzerine de az kırmızı biber, az kim-
yon atınca, tadına doyum olmazdı.

Çerçi Yusuf:

ÖKKEŞ İŞPORTACI

“Uzun Kâmil de oradaki kahvedeyse, o zaman onu görürsün,” demişti.

Ökkeş'in duyduğu bile yoktu. Bahçe aralarından karışlara bakıyor, arada bir başını geriye çeviriyor, bir köpek havlaması duyunca, heyecanla ardına bakıyordu. Ama Karabaş'ı ortada yoktu. Yer yarılmış, sanki Karabaş içine girmişti.

“Yusuf Emmi, biri evine alır mı dersin?”

“Yok canım, kim ne yapsın senin Karabaş'ını, herkesin köpeği var.”

“Ama Karabaş gibisi yok.”

“Keşke yanımıza almasaydık.”

“Gezsin, o da Uzun Kâmil'i görsün, dedim...”

“A oğlum Ökkeş, Karabaş ne anlar Uzun Kâmil'den?”

Ökkeş ağlamaya başladı:

“Karnı da açtı Karabaş'ımın,” dedi.

“Merak etme, o kendine bir şeyler bulur.”

“Kayboldum, diye aklına kuş avlamak gelmez ki...”

Köy alanına gelmişlerdi. Köylüler alandaki kocaman ağacın altına oturmuşlar, konuşuyorlardı. Çerçinin geldiğini görünce, bir iki çocuk koşarak yanlarına geldi. Ama Ökkeş'in hiç iştahı kalmamıştı. Ne camekânlara bakıyor, ne de çocuklara ne alacaklarını soruyordu. Hatta çocukların ne aldıklarını görmemişti bile. Ancak Çerçi Yusuf'un:

“Çüş,” dediğini duydu.

Tombul, gölgenin kıyısında durmuştu. Adamlar:

ÖKKEŞ İŞPORTACI

"Hoş geldiniz," dedi.

Çerçi Yusuf da:

"Hoş bulduk," dedi.

Köylüler bu kez Ökkeş'e:

"Hoş geldin," dediler. Ama Ökkeş duymadı.

Köylüler, Çerçi Yusuf'a:

"Sağır mı?" diye sordular.

Çerçi Yusuf güldü:

"Yok," dedi. "Köye girerken köpeği kayb oldu da..."

"Köpek mi?" dediler.

"Hı, Karabaş'ı vardı. Köpekler üzerine saldıınca, o da kaçtı, gözden kayb oldu."

Ökkeş'e seslendi:

"Bak Ökkeş, sana hoş geldin diyorlar."

Ökkeş:

"Hoş bulduk emmiler, hoş bulduk amma ben hoş değilim," dedi. "Köpeğim yitti."

"Bulunur canım, merak etme."

Bunu yaşlı bir adam söylemişti. Yaşlı adamın yanındaki kısa boylu başka bir adam:

"Nereye gidecek?" dedi. "Belki de ileride bizim hergele yayılıyor, onların arasına katılır. Çoban da görür, akşam gelirken getirir. Birinin de böyle köpeği yitmişti de, sonradan akşam gelirken bir de bak tılar hergelenin içinde."

Ökkeş:

"Hergele ne zaman gelir ki otlaktan?" dedi.

Kısa boylu adam:

ÖKKEŞ İŞPORTACI

"Güneş batarken," dedi.

Yaşlı adam sordu:

"Hangi yana gitmişti köpeğin?"

Ökkeş, eliyle Karabaş'ın kaçtığı yönü gösterince, kısa boylu adam:

"Tamam, tamam," dedi. "Dosdoğru köpeğin bizim hergelenin yayıldığı yere gitmiş."

Ökkeş:

"Açtı ki..."

Yaşlı adam:

"Merak etme, bizim çoban onu doyurur."

Ökkeş:

"Ya hergeledeki köpekler de ardından koştururlarsa..."

Gözlerinden tane tane yaşlar dökmeye başladı. Yaşlı adam Ökkeş'in başını okşadı:

"Hadi ağlama," dedi. "Gör bak akşama gelir." İçini çekti. "Ben de bunun kadarken bir köpeğimi yitirmiştim," dedi. "Bunun gibi ağlamıştım. O köpeğimin üstüne başka hiçbir köpeği onun kadar seve-medim."

Ökkeş:

"Gelmemiş miydi emmi senin köpeğin?" diye sordu.

Adam içini çekti:

"Hayır," dedi.

Ökkeş bunun üzerine daha çok ağlamaya başladı. Ama bu sırada kahveci çayları getirmişti.

Çerçi Yusuf:

ÖKKEŞ İŞPORTACI

“İç bakalım çayını Ökkeş,” dedi. “Çayını iç sonra buradan yanına bir delikanlı katarım senin, gider şuraları arar gelirsiniz.”

Ökkeş, çay mı içti, sıcak su mu içti bilemedi. Gözü hep geldiği yoldaydı. Sanki az sonra evlerden birinin arasından Karabaş'ı çıkacak, koşa koşa yanına gelecekti...

Uzun boylu bir adam, hızlı hızlı gelerek Çerçi Yusuf'un yanına oturdu.

Adam:

“Hoş geldin asker arkadaşı,” dedi.

Çerçi Yusuf da ona:

“Hoş bulduk asker arkadaşı,” dedi.

“Ne var ne yok?”

“İyilik sağlık...”

Hal hatır sormadan sonra uzun boylu adamın gözü Ökkeş'e ilişti:

“Yeğen kim?” diye sordu.

Çerçi Yusuf:

“Ha, o benim akraba,” dedi. “Daha doğrusu çırağım... Ama köpeğini yitirdi köye girerken...”

Uzun boylu adam, Ökkeş'in burnunu sıkar gibi yaptı:

“Üzülmesin benim yeğenim, ben ona öyle bir köpek veririm ki,” dedi.

Ökkeş, içini çekti:

“Karabaş'ım gibi hiçbiri olamaz.”

Çerçi Yusuf:

ÖKKEŞ İŞPORTACI

“Ökkeş aslında köyün en neşeli çocuğudur, ama böyle köpeği yitince...”

Adam:

“Belki karnı açtır,” dedi.

Çerçi Yusuf’u omzundan tuttu:

“Haydi bakalım bize,” dedi. “Önce bir karnımızı doyuralım hele...”

Çerçi Yusuf’un omzunu bıraktı. Tombul’un ipine yapıştı. Sanki eşek bu asker arkadaşının evinin yolunu da biliyormuş gibi adamın ardına düştü. Ökkeş’in aklında ne yemek vardı, ne de su. Bir köpeğini bulsa, başka bir şey istemezdi. Hatta o heybede kalmış olan iki armut yeter de atardı bile ona. İsteksiz isteksiz Tombul’un ardı sıra yürüdü.

Daracık bir sokakta çocuklar toplanmışlar, sokağın ortasından geçen suyun yanında çamur oynuyorlardı. İki çocuk taş bilyeleriyle vurmaç oynuyorlardı. Çerçinin eşeği yanlarından geçerken başlarını kaldırıyorlar, sanki alacaklarmış gibi:

“Balon var mı emmi?” diye soruyorlardı.

Asker arkadaşı, Çerçi Yusuf’a bir şeyler anlatıyordu. Sonra döndü. Ökkeş’e baktı:

“Sen hiç üzülme yeğen, şimdi benim Osman’la gider bakarsınız,” dedi.

Ökkeş sevindi. Ama ya bulamazlarsa?

Adam iple tutturulmuş bir kapıdan seslendi:

“Sultaaan... Ya Sultan... Bak kimler geldi?”

Bir kadın dışarı çıktı, taşlıktan bakındı, sonra yaklaşıyor:

"Hoş geldiniz," dedi.

Adam eşeği avludaki ağaca bağladı. Bu sırada Ökkeş ve Çerçi Yusuf ayakkabılarını çıkarmışlardı. Odaya girdiler. Köşedeki ince minderin üzerine oturdular. Uzun boylu asker arkadaşı, elindeki bir sofraya örtüsüyle içeriye girdi. Onu yere yaydı. Bu arada:

"Osman nerede?" diye bağırdı.

Dışarıdan karısı yanıt verdi:

"Gelecek şimdi," dedi.

Adam Ökkeş'e dönerek:

"Gelsin, sen de bir güzel karnını doyur. Biz burada asker arkadaşım ile konuşurken sen de köpeğini bulur, gelirsin... Ama eğer bulamazsan, olur ya..."

Dışarı çıktı, seslendi:

"Kuçu kuçu kuçu..."

Kapının önüne üç beyaz köpek geldi. Küçücük sesleriyle, "Hev hev!" diye havlıyorlar, uzun boylu adamın ayağına sürünüyorlardı.

Adam:

"İşte," dedi. "Bunlardan hangisini istersen al götür, senin olsun."

Ökkeş içini çekti:

"Karabaş'ım emmi Karabaş'ım," diye tane tane gözyaşlarını dökmeye başladı.

Kadın kocaman bir sahanın içine kırdığı yumurtaları getirdi, sofraya bezinin ortasına koydu. Sonra ekme getirdi. Adam:

"Haydi bakalım," dedi. "Kendi eviniz gibi..."

Ökkeş aslında çok acıkmıştı, ama lokmalar boğazında düğümleniyor, birinci lokmayı yuttuktan sonra ikinci lokmayı almak canı istemiyordu. Bir yandan adam, bir yandan Çerçi Yusuf:

"Haydi Ökkeş, haydi Ökkeş," diyorlardı.

Adam:

"Hiç çocuklar böyle mi yer?" dedi.

Ökkeş:

"Ah emmi, köpeğimi bir bulsam sen bana yemek dayandıramazsın, ama şimdi canım hiç istemiyor."

Adam güldü:

"Öyleyse akşama çok yersin," dedi. "Çünkü az sonra Osman'la çıkınca köpeğini bulur gelersin. Amaa..."

Güldü, Çerçi Yusuf'a göz kırptı:

"O zaman da ben akşama sana az yemek vereceğim," dedi.

Ökkeş:

"Köpeğimi bulayım da," dedi.

Çerçi Yusuf çok iştahla yiyordu. Bir taraftan soğanı ısıyor, sonra kocaman bir lokmayı ağzına atıyordu. Ara sıra kendi önüne, az daha biber, az daha tuz atıyor, tuzlu lokmayı yedikten sonra, testiden toprak bardağa su doldurarak içiyor, ağzını siliyor:

"Ohhh!" diyordu.

Ah köpeği şimdi kapıda olsa, Ökkeş de öyle bir:

"Ohhhh!" çekerdi ki, Çerçi Yusuf'un oh'u hiç kalırdı yanında."

"Haydi Ökkeş davran..."

"Yiyorum Yusuf Emmi..."

"Ye ye, bu gece burada konuşuz..."

Kütür, diye bir soğan sesi duyuluyor. Çerçi Yusuf'un ağzının bir yanı şişiyor, sonra çiğnemeye başlıyordu. Yumurtadan sonra kadın yoğurt getirdi. Üzerinde sanki bir parmak kaymak vardı. Ökkeş yoğurttan da az yedi.

Ökkeş hep avlu kapısını gözlüyordu. Osman'ın gelmesini bekliyordu. Çerçi Yusuf'la Osman'ın babası kahvelerini içerlerken, Ökkeş dışarıya çıktı. Osman'ın annesinin yanına yaklaştı. Kadın, az önce konuklarının önüne yumurta koyduğu tavayı yıkıyordu. Ökkeş'le göz göze geldiler.

Kadın:

"Senin adın ne?" dedi.

"Ökkeş."

"Başka kardeşin yok mu?"

"Yok," dedi. "Hem benim anam da yok."

Kadın, başını kaldırdı. Ökkeş'e baktı. İçini çekti. Ökkeş de içini çekmişti.

"Babam var," dedi. "Bir de nenem var. Nenem bakar bana. Ama ben de neneme yardım ederim."

Kadın:

"Osman da bana yardım eder," dedi. "Şimdi bahçeyi sulamaya gitti."

"Ben de bahçemizi sularım."

ÖKKEŞ İŞPORTACI

Kadın, Ökkeş'in başını okşadı:

"Sen hiç merak etme, köpeğin neredeyse Osman bulur. Birlikte gidersiniz. Şimdi neredeyse gelir," dedi.

Kadın armutlardan, kayısılardan Ökkeş'in yemesi için önüne koydu.

Az sonra avlu kapısından üç oğlan çocuğu girdi. Biri Ökkeş kadardı. Biri Ökkeş'ten küçüktü. En büyükleri Osman'dı. O da Ökkeş'ten bir yaş büyüktü. Ökkeş, hepsinin adını öğreniverdi. Osman'ın küçüğünün adı Cemil, en küçüklerinin adı Mehmet'ti. Cemil'le Mehmet, yeni doğmuş köpek yavrularını alıp getirdiler. Sevmesi için Ökkeş'in yanına koydular. Ama Ökkeş'in akli fikri kendi Karabaş'ındaydı. Üç çocuğu bir arada görünce Ökkeş'in içinde bir umut doğdu. Üçü de üç yandan az sonra Karabaş'ı aramaya çıkarlarsa, mutlaka elleri boş dönmezler, onu nerede olursa olsun bulur getirirlerdi.

Cemil:

"Deliktaş'a da bakalım," dedi.

Ökkeş:

"Orası neresi?" diye sordu.

Osman yanıt verdi:

"Mağara... Nah karşı kayalıklarda. Belki de köpeğin oraya gitmiştir."

Çerçi Yusuf, Tombul'un ipini çözüyordu. Asker arkadaşısı da yanındaydı.

Yusuf:

“Ökkeş,” dedi. “Ben köy alanına gidiyorum, orada alışveriş yapacağım, sen de çocuklarla birlikte köpeğini ararsın, bulunca oraya gelirsiniz.”

Ökkeş:

“Peki Yusuf Emmi,” dedi.

Osman eline kocaman bir değnek almıştı. Ökkeş’in zaten değneği kapının yanında duruyordu, o da eline kendi değneğini aldı. Cemil ve Mehmet değnek almadılar. Üç çocuk, üçü birden Ökkeş’e çevreyi gezdirmek, buraları çok iyi bildiklerini göstermek için can atıyorlardı. Ökkeş’e hem etrafı gezdirecekler, hem de köpeği arayacaklardı. Anneleri arkalarından:

“Ta hergelenin olduğu yere dek gidin,” diye bağırdı. “Belki köpek oraya gitmiştir.”

Kadın, Ökkeş’i çok sevmişti. Hele onun annesiz olduğunu duyunca daha çok ilgilenmişti...

Sokağa çıktılar. Deminki çocuklar yine su yolunda çamurla oynuyorlardı. Çocuğun biri de çamurdan yaptığı kağı arabasının tekerleklerini takmak için yanlarına çöpler geçiriyordu.

Yanlarından geçtiler.

Ökkeş durmadan:

“Karabaş! Karabaş!” diye bağırıyordu.

Osman:

“Dur,” dedi. “Sanırım buralarda olmaz. Şöyle dutluklara doğru gidelim. Hem şerbet kaynatıyorlardır, taze şerbet içeriz, hem de oradakilere köpeğini sorarız.”

ÖKKEŞ İŞPORTACI

İleride bir küme halinde dut bahçeleri yer almaktaydı. Dutlar kocaman kocamandı. İçlerinde çekirdeksiz olanlar da vardı. Çekirdeksiz olanları zamanı gelince topluyorlar, temiz çarşaflar üzerinde kurutuyorlardı. Sonra bu kuruttukları çekirdeksiz dutları torbalara koyuyor, kışın yiyorlardı. Çocukların okula giderken ceplerine konan bu çekirdeksiz dut, onlara tatlı bir çerez oluyordu.

Osman, kocaman bir dut ağacına tırmandı, az sonra yere indiğinde avcu dutla doluydu. Ökkeş'e uzattı. Onun da çıkıp yemesini istedi, ama Ökkeş dut ağacına çıkmadı. Az ötede, yere kocaman çarşafları sermişler dut kurutuyorlardı. Kuşlar gelip yemesin diye, başında Hebo Teyze oturuyordu. Çocuklar Hebo Teyze'nin yanına yaklaşınca, Osman: "Nasılsın, Hebo Teyze?" dedi.

"Sağ ol," dedi Hebo Teyze.

"Bu Ökkeş'in köpeği kaybolmuş, köye girerken öteki köpekler koşturmuşlar, o da kaçmış, şimdi ortada yok..."

Hebo Teyze ötelere baktı:

"Bilmem ki, görmedim ki kurbanlar," dedi. "Buradan öyle yabancı bir it geçse görürdüm, nah sabhtan beri buradayım."

Çocuklara birer avuç dut kurusu uzattı. Dut kurusu Ökkeş'in çok hoşuna gitti. Kendi köylerinde böyle dut olurdu, kuruturlardı, ama bu köyün dutları çevrede ünlüydü. Hoş bir tadı, hoş bir kokusu

ÖKKEŞ İŞPORTACI

vardı. Hele, kurumakta olan bir dutun lezzeti, hiçbir meyvenin kurusunda yoktu.

Hebo Teyze:

“Az ileride Zeynolar bekmez kaynatıyorlar, isterseniz bir de onlara sorun,” dedi.

Çocuklar yürüyünce, Hebo Teyze arkalarından seslendi:

“Ökkeş nereden gelmiş bu köye?” dedi.

Osman döndü:

“Çerçi Yusuf Emmi var ya, işte onunla gelmiş.”

Hebo Teyze:

“Amanin köye çerçi mi geldi?” dedi. “Ben de iki tane yeşil yumak alacaktım...”

Osman bağırdı:

“Bu gece bizde kalacaklar, gelir alırsın Hebo Deyze...”

Su yollarından atlayarak yürümeye başladılar. Mescitli'nin her yanı suyla doluydu. Kocaman kocaman arklardan gürül gürül sular akıyordu. Suyun bolluğundan her tarafta kavak ağaçları vardı. Dut ağaçlarının dipleri kocaman kocaman oyulmuştu. Hepsinin de dibinde su birikmişti...

Osman:

“Sırayla herkes kendi dutunu sular,” dedi. “Bizim dutlar da ileride. On iki ağacımız var. Pekmezi, pestili bize yetiyor.”

Ökkeş'in köyünde pestili, pekmezi üzümden yaparlardı.

İleride, dut ağaçlarının açıklık bıraktığı bir yerden dumanlar tütüyordu. Kocaman kütükler ocağın altına atılmış, üzerine de bir kazan konulmuştu. Osman oraya varınca:

“Kolay gelsin Zeyno Hala,” dedi.

Zeyno Hala:

“Sağ ol Osman kurban,” dedi.

Zeyno Hala kazanı karıştırıyordu. Arada bir, ocağın altındaki odunları dürtüyor, sonra yine elindeki kepçeyle kazanı karıştırıyordu. Yanında gelini vardı, o da ona yardım ediyordu. Ayrıca iki çocuk, bir de adam, yere pestillik hazırlıyorlardı. Yere serdikleri çarşafın düzgün olmasına çalışıyorlardı. Kimi yerini yükselterek, pestil şerbetinin akmasına çalışıyorlardı.

Osman:

“Hiç şöyle bir köpek gördünüz mü?” diye sordu.

Ökkeş, hemen köpeğini anlattı.

Zeyno Hala:

“Yok,” dedi. “Buralardan hiç öyle bir köpek geçmedi.”

Adama sordu:

“Sen gördün mü Kadir?”

Adam:

“Hayır,” dedi.

Bu sırada, adama Zeyno Hala kazanın birer kulpundan tutarak ateşten kaldırdılar. Pestilliğin yanındaki taşın üzerine koydular. Zeyno Hala, kocaman bir tasla koyulaşmış dut şerbetini çarşafın üzerine

tas tas boşaltmaya başladı. Boşalttıktan sonra elindeki düz bir tahta parçasıyla bu koyulaşmış şerbeti çarşafın üzerine aynı yükseklikte yaymaya çalışıyorlardı. Çok hoş bir koku sıcak buharla birlikte havaya karışıyordu. Hemen oracıkta, kocaman bir sahanın içine akıttığı koyu şerbetten çocukların önüne koyan Zeyno Hala:

“Yiyin çocuklar,” dedi.

Dört tane de tahta kaşık uzatmıştı. Çok tatlıydı pestil şerbeti, insanın ağzını yakıyordu. Ama o kadar güzel bir kokusu vardı ki, Ökkeş bile birkaç kaşık art arda yedi.

Zeyno Hala, tahtayla yaydığı pestillerin arasına, bir sahandan aldığı iç cevizleri düzgün aralıklarla yerleştiriyordu. Bu koyu şerbet çarşafın üzerinde kuruduktan sonra, bezin bir ucundan tutacaklar kâğıt gibi ses çıkara çıkara pestille çarşafı birbirinden ayıracaklardı. İşte o zaman ceviz içi parçaları pestile yapışacak, pestil cevizli pestil olacaktı. Kışın yenirken de, pestil yanı içe gelmek üzere dürümlenecek, belki de arasına bazen badem içi de konacaktı. Bu yöre halkı, şeker gıdasını duttan edinirdi. Pekmezini tatlı niyetine, pestilini şeker niyetine, kuru sunu da çerez niyetine yerlerdi. Hele bunların yanına bir de bağ şerbeti olursa... Bir yudum küpten çıkarılmış mis gibi bağ şerbeti, bir lokma pestil... Üzümlü dutun kokusu birbirine karışınca... Hele hele bir de tandırın altındaysan, oh o zaman çok hoş olurdu... Ökkeşler de bazı kışlar tandır kurarlar-

dı. Öyle kışlar pek soğuk olan kışlardı... Ninesi söyledi:

“Yazın armut çok olursa o yıl kış çok soğuk geçer,” derdi... Gerçekten de öyle olurdu. Bir önceki yaz armut bol olmuştu, kış da çok zorlu geçmişti. İşte o kış tandır kurmuşlardı. Odanın ortasında bir çukurluk olurdu. Bu çukurluğun içinde bir kabın içinde ateş konurdu. Sonra bunun üzerine aralığı olmayan küçük bir sandalye yerleştirilirdi. Bu sandalyenin üzerine de kocaman bir yorgan örtülürdü. Yorganın dört bir yanından içine girerlerdi. Ayaklar ortada, ateşin olduğu yerde toplanırdı. Ama kim tandırın içinde rahat durmaz, kim o yana bu yana dönerse, ya iskemleyi devirir, yorganı yakar ya da kendi ayağını yakardı...

Osman:

“Sağ ol Zeyno Hala,” dedi. “Biz şöyle hergelelin olduğu yere doğru gideceğiz.”

Zeyno Hala:

“Siz bilirsiniz çocuklar,” dedi.

Ökkeş de bir an önce gitmek istiyordu. Dutluktan çıktılar. Şimdi tarlaları aşıyorlardı. Tarlaların hemen bitiminde kayalıklar başlıyordu. Osman'ın evde söylediği Deliktaş karşıdan gözüküyordu. Ökkeş, içinden:

“Sanmam Karabaş oraya gitsin,” diyordu, ama umut işte. Belki de hayvan orayı ev falan sanır, acıkır, ekmeğin için gitmiş olabilirdi.

Osman:

“Diktir burası,” dedi. “Değnekler burada işimize yarar. Biz çıkarız, sonra değnekleri kardeşlerime atarız, onlar da çıkarlar.”

Ökkeş:

“Mağaranın deliğinden, Karabaş! diye bağırsak çıkar gelir,” dedi.

Osman:

“İçini görmek istemez misin?” diye sordu.

“Karanlık olmaz mı?”

“Karanlık olur, ama ne zaman gidersek gidelim, mutlaka ağzında yanmış bir çıra parçası buluruz. Bazen yanlışlıkla hayvanlar içine girerler, kapıyı bulamazlar, o zaman onu dışarı çıkarmak için çıra yakıp içine girerler.”

Çocuklar Ökkeş'i somurtkan biri sanmışlardı. Oysa Ökkeş çok neşeli bir çocuktur. Karabaş'ı bir bulsunlar hele, onlara neler anlatırdı Ökkeş. Ökkeş ki, İstanbul'u görmüş, lunaparka gitmiş... Ökkeş'in bilmediği yoktu...

Dik yere varmışlardı.

Osman:

“Hayvanlar arka tarafta yayılırken, dolaşıp buraya geliyorlar,” dedi. “Oradan yol daha iyidir, ama burası kestirmedir.”

Kardeşlerine seslendi:

“Siz burada bekleyin, biz çıkınca değnekleri atarız.”

Önden Osman yürüyordu. Değneğini yere dayamış, bir eliyle de kocaman bir kayayı yakalamış-

tı. Değneğini yerden çekti, daha yukarıya sapladı, elini de kaldırdı, daha üstteki kaya parçasını tuttu. Ökkeş de onun gibi yaptı. Aşağıya hiç bakmıyordu. Az bir zaman sonra şöyle bir aşağıya bakayım, dedi.

“Amanin, havaya çıkmışız!” diye bağırdı.

Osman:

“Az kaldı,” dedi.

“Benim Karabaş dünyada buralara çıkamaz.”

“Belki arkadan gelmiştir.”

Birkaç adım daha yukarı çıkınca mağaranın kocaman ağzı gözüktü. Mağaranın önü tepsi gibi dümdüz, ağzı kapkaraydı.

Osman:

“Bazen yağmura, tipiye yakalananlar arka yoldan kestirme koşar, bu mağaranın içine girerler.”

Ökkeş:

“Ayı falan olmaz mı?” dedi.

Osman:

“Cık,” dedi.

Daha sonra tepsi gibi dümdüz yerin kıyısına gelip değneklerini aşağıya attılar. Cemil’le Mehmet yukarı çıkarlarken Ökkeş Osman’a, az önce Yusuf Emmisinin anlattığı ayı öyküsünü anlattı. Cemil’le Mehmet gelince öyküsünü baştan anlattı. Bu öyküden sonra çocukları bir korkudur aldı.

“Ya şimdi mağaranın içinde bir ayı varsa?”

Osman bile böyle düşünüyordu. Oysa bundan önce kaç kez mağaraya tek başına girmişti.

Ökkeş:

“Karabaş! Karabaş!” diye bağırdı.

Karabaş'ın orada olmadığını biliyorlardı. Ama içlerinden de mağaraya girme isteği geçiyordu. Hele böyle bir öykü dinledikten sonra kim bilir mağaraya girmek ne kadar heyecanlı olacaktı? Cemil de, Mehmet de çoğu kez girmişlerdi bu mağaraya. Ama ya Ökkeş'in anlattığı o ayı öyküsü? Ayının yavruları, kocaman omuza yapışan kıllı el... İçleri titredi. Ama Osman oradan bulduğu çırayı her zaman cebinde taşıdığı kibritle tutuşturmuştu bile... Öne düşmüş:

“Haydi,” diyordu.

Çocuklar, hem girmek, hem de girmemek istiyorlardı. Ama Ökkeş'in önünde girmekten utanmışları için hemen ağabeylerinin ardına düştüler. Ökkeş de en arkadan girdi... Çıranın ışığı kapkara duvarları aydınlatıyordu. Ama hava akımıyla çıranın alevi oynayınca, kendi gölgeleri duvarda çeşitli şekiller oluşturuyor:

“Anaaaa,” diye bağıyorlardı.

Ökkeş:

“Korkmayın korkmayın ayı yok,” diyordu.

Bazen de Ökkeş:

“Anaaaa,” diye bağııyordu, o zaman öteki çocuklar:

“Korkma Ökkeş, korkma! Ayı yok,” diye bağııyorlardı. Dördü de birbirlerine sokulmuşlar, nefes alışları bile duyuluyordu. Dar bir koridordan geç-

tikten sonra mağaranın içi genişledi. Hemen hemen bir avlu büyüklüğündeydi. Sol tarafında kapkara bir delik vardı. Şöyle yerden bir metre yukarıda, iki adam boyundaydı. Hepsinin gözü o deliğe takılmıştı, sanki bekledikleri ayı az sonra homurdanarak o delikten çıkacak üstlerine atlayacaktı. Genişliğin tam ortasına geldiler. En küçükleri Mehmet durmadan:

“Çıkalım ağabey, çıkalım,” diyordu.

Osman da:

“Konuğumuza gösteriyoruz, hem korkacak ne var,” diyordu.

Tam bunu dedikleri anda, deliğin içinden hızla üstlerine doğru uçarak gelen bir gece kuşu hepsinin yüreğini hoplattı.

“Aaaaaa,” diye birbirlerine yapıştılar.

Mehmet ağlamaya başlamıştı.

Osman:

“Durun be, bir şey yok. Yarasa o,” dedi.

Ama yarasa inatlaşmaya başlamıştı. Dört çocuk yerde yattıkları halde yarasa durmadan üstlerinde uçuyordu. Bir başlarını kaldırsalar, mutlaka başlarına çarpacaktı. Tam bu sırada Osman:

“Bu yarasalar da kan emerlermiş,” demesin mi?

Bu kez Ökkeş:

“Amanin, Karabaş'ı bulmadan biz gideceğiz,” dedi.

Osman anlamıştı niçin yarasanın üstlerinden uçtuğunu. Çünkü çıraları o yarasanın ilk saldırısında

sönmüştü. Eğer çırayı baştan yakarlarsa, korkar ve yuvasına kaçardı. Cebinde kibritini aradı. Ama kulaklarının dibinde yarasa durmadan sesler çıkararak dönüyordu. Her geçişinde, her kanadının sesi yüzlerine çarptığında hepsinin de yüreği ağzına geliyordu. Ökkeş o güne kadar hiç yarasa görmemişti. Yarasayı bir kartal büyüklüğünde sanıyordu. Karanlıkta hiçbir şey görmediği için yarasanın kanadının çıkardığı ses ona çok korkunç geliyordu. Hele Osman:

“Yarasalar yumurtlamaz doğururlar,” deyince Ökkeş:

“Amanin nenem yandım,” dedi.

Ökkeş’in aklında yarasa daha çok büyüdü, bir eşek kadar oldu. Demek ki şimdi kafalarının üzerinde eşek kadar bir şey uça uça dönüyordu.

Ökkeş sordu:

“Kuyruğu da olur mu?”

Osman:

“Hı,” dedi.

“Amanin kuyruğu çarparsa kafamı ikiye biçer.”

İyice yere abandı.

Osman kibriti çaktı, ama çırayı tutuşturamadı. Kutuyu salladı, içinde bir tek kibrit kalmıştı. Eğer onu da yakamazsa... Çaktı, bu kez eli titrediği için çırayı düşürdü, çırayı bulayım derken kibrit söndü.

Ökkeş:

“Çak çak başka kibrit çak,” dedi.

“Kibrit bitti ki...”

ÖKKEŞ İŞPORTACI

"Amanin öyleyse şimdi biz de bittik. De hele yaralar nasıl yavru yaparlardı?"

"Doğurarak..."

"Amanin nenem öldük..."

"Ne emerlerdi, de hele?"

"Kan emerler..."

"Amanin yandık bubam..."

"De hele karanlıkta yuvalarına giderler mi?"

"Gitmez hep uçarlar..."

"Büsbütün öldük... Ayı değil, bizi yarasa öldürecek... De hele yarasa bir eşek kadar var mıdır?"

Osman:

"Eşek mi?" dedi.

Ökkeş:

"Amanin!" diye bağırdı. "Öküz kadar mı?"

Osman:

"Yok canım," dedi. "Kuş kadar..."

"Ne kuşu?"

"Kumrudan ufak..."

Ökkeş fırlayıverdi:

"Nee?" dedi.

"Kumru kadar."

Başının üzerinde yarasanın kanadının rüzgârını hissedince Ökkeş yine pat diye yere yattı...

"Kumru kadar?"

"Evet..."

"Ee, biz şimdi dört çocuk bu kumru kadar kuştan mı korkuyoruz?"

ÖKKEŞ İŞPORTACI

Öteki çocuklar da ayağa kalkmışlardı. Yarasa durmadan uçuyordu. Her taraf zindan gibi karanlıktı.

Ökkeş:

"Hangi yöndeydi yol?" diye sordu.

Osman:

"Birbirimize tutunalım, şu yöne doğru yürüelim," dedi.

Yürümeye başladılar. Yarasa şimdi üstlerinde dönmüyordu. Ama arada bir yanlarından geçiyor, kanadının çıkardığı rüzgâr yüzlerine çarpıyordu. Ayaklarının altında kayalar bir yükseliyor, bir alçalıyordu. Sanki çok gereği varmış gibi, Ökkeş:

"Karabaş," diye bağırdı.

Osman şaşkınlıkla:

"Hani nerede?" diye sordu.

Ökkeş:

"Yok canım," dedi. "Eğer buradaysa ortaya çıksın, diye bağırdım."

Yine bağırdı:

"Karabaş..."

Durdu.

"Durun," dedi. "Biri daha arıyor Karabaş'ı..."

Yine bağırdı:

Yankı, cevap verdi:

"Karabaş..."

Ökkeş:

"Tamam," dedi. "Bu mağarada sesi benim sesi-me benzeyen biri daha var."

Şuradan bir çıksalardı, Osman bu duruma çok gülecekti. Çünkü, Ökkeş'in sesi mağaranın içinde yankı yapıyor, geri kendi kulağına geliyordu.

Osman:

"O yankı," dedi.

"Yankı mı, çocuğun adı mı?"

"Yok canım, sesin duvara çarpıyor, geri geliyor."

"Abov, benim sesim taş mı ki duvara çarpıp geri gelsin."

Bu kez. Osman bağırdı:

"Ökkeeeş..."

Ökkeş:

"Amanin," dedi. "Oradaki kimse adımları öğrenmiş beni çağırıyor. Haydin bir an önce çıkalım buradan."

Çocuklar da güleceklerdi, ama bu karanlıkta gülemiyorlardı.

Az sonra kıyıdan az bir ışık gözüktü. Çocukların dördü de sevinçle bağırdılar. Zaten yarasa mağaranın ortasındaki avlu gibi yerde kalmıştı. Birkaç adım sonra ışık iyice büyüdü. Az sonra da mağaranın ağzındaydılar. Dördü de birbirinin yüzüne bakıp gülüyorlardı. Hele Osman, Ökkeş'in sesinin yankılamasına çok gülüyordu. Bir anda çocukların üçü Ökkeş'i çok sevmişlerdi. Anlamışlardı ki Ökkeş Karabaş'ı unuttuğu zamanlar çok neşeli oluyor, kendilerini güldürüyordu. Hele bir de Karabaş'ı bulurlarsa, kim bilir Ökkeş'le ne kadar güzel arkadaşlık yapacaklardı...

ÖKKEŞ İŞPORTACI

Mağaranın ağzında bol bol temiz hava aldılar. Güneşe baktılar. Sonra, dik yerden değil, kayaların ardından dönerek eğimli yerden yürümeye başladılar. Buralarda hâlâ gelincikler vardı. Güneş onlara etkisini gösterememiş, sarartamamıştı. Gelinciklerin arasında yabancı menekşeler vardı. Bazen bir yerde bir top sümbül, sanki beni koparın, der gibi onlara bakıyordu. Ama ne Ökkeş, ne de öteki çocuklar bu güzel kır çiçeklerini koparmaya kıyamıyorlardı. Az önlerinde bir kaplumbağa başını içine çekmiş, onların gelip geçmesini bekliyordu. Kayaların üzerinden sesi gelen bir keklik, türkülerinin en güzelini çağırıyordu.

“Gak gurubak, gak gurubak, gak gurubak...”

Acaba şimdi Karabaş neredeydi? Köy yoluna düşmüş müydü? Salın oraya varmış mıydı? Sala binememiş miydi? Hayır... Binememişti. Zavalıcık ırmak boyunca yürüyordu. Yürüyecek yürüyecek sonunda başka bir yola sapacak ve köyünü yitirecekti...

Böyle düşünüyordu Ökkeş, düşündükçe de sıkıntısı artıyordu. Sıkıntısı arttıkça da:

“Karabaş! Karabaş!” diye bağıırıyordu.

Öteki çocuklar da ona yardım ediyorlar, Ökkeş susunca, onlar bağıırıyorlardı. Gören biri olsa, onları “Karabaş” satıyor sanırdı.

“Karabaaaaaş!”

Oysa şimdi şu çimenlerin içinde ne güzel uzun eşekler, ne güzel koş da gel oyunları oynanırdı? Ne

güzel çelik çomak oynanırdı. Bir oynasaydı Ökkeş, bir görselerdi...

Osman'a sordu:

"Hergele çok uzakta mı?"

"Hayır. Şu bayırı indik mi, aşağıdaki çukurlukta-
dır. Orası köyün merası. Hepimizin hayvanları ora-
da yayılır. Çoban Ali'yi hepimiz severiz."

Mehmet atıldı:

"Hergelede bizim de bir ineğimiz var, adı Sür-
megöz... Anam koydu adını. Biz Sürmegöz dedik
mi, muaaaa!" der.

Cemil:

"İki de keçimiz var," dedi. "Ama adları yok..."

Bayırı indiler. Hergele uzaktan görüldü. İnekler,
eşekler, keçiler başlarını yere eğmişler, yayılıyorlar-
dı. Bazı keçiler kayalıklara tırmanmışlardı. Bir kö-
pek yanlarına havlayarak yaklaşıncı, Çoban Ali'nin
sesi duyuldu.

"Kaplana gel buraya..."

Köpek, bir iki kez daha havladı, sonra olduğu
yerde kaldı. Çocukların böyle kalabalık geldiğini
gören Çoban Ali, köyde bir şey var sandı, onların
yanına yaklaştı.

O da nesi, bir köpek hızla Ökkeş'e doğru koşup
geliyordu... Ökkeş şaşkınlıkla hem bağırdı, hem de
koştı:

"Karabaş!"

"Hav hav hav..."

"Karabaş!"

ÖKKEŞ İŞPORTACI

"Hav hav hav..."

Karabaş, Ökkeş'in üzerine atlıyor, dilini çıkar-mış onu yalamaya çalışıyordu... Çocuklara:

"İşte bu, Karabaş bu," dedi Ökkeş. "Benim kö-peğim."

Ökkeş oynamaya başladı:

"Amanın de benim köpeğim, bulundu benim köpeğim... Hop hop hop..."

Çoban Ali ve çocuklar güldüler.

Çoban Ali:

"Demek senindi bu köpek?" dedi. "Benim Kap-lan koşarak ileriye doğru gitti. Ben de ne var ne yok diye gittim. Bir baktım bu köpek, korkmuş çalının dibine sinmiş bekliyordu. Baktım güzel bir köpek, yanıma aldım. Ona ekmek verdim."

Ökkeş:

"Sağ ol Ali Emmi," dedi.

Osman:

"Biz de bu köpeği aramaya çıkmıştık."

Cemil:

"Bu Ökkeş, köye Çerçi Yusuf Emmi'yle birlikte geldi."

Çoban Ali:

"Ee, o zaman bir yayla sakızını hak ettim," de-yince, Ökkeş:

"Beş tane vereceğim," dedi.

Çok seviniyordu. Hele Karabaş, Ökkeş'ten çok seviniyordu. Sevindiği belliydi. Durmadan koşuyor, havlıyor, ön ayaklarını uzatıyor, karnını geriye atı-

ÖKKEŞ İŞPORTACI

yor, kuyruğunu dikeyiyor, koşuyor, zınk diye duruyor, ondan sonra yine aynı hareketi yaparak bu kez başka yöne koşuyordu. Ökkeş sevincinden tombalaklar atıyordu. Karabaş'ı kucığına alıyor, Karabaş için ayırdığı dut kurusunu onun ağzına tepmeye çalışıyordu. Ökkeş, çocuklara:

"Sağ olun," dedi. "Eğer bulmasaydık, ben bu akşam uyuyamazdım."

Çoban Ali:

"Ben çok severim Kaplan'ı," dedi. "Köpekler insanlara çok bağlıdırlar. Burada benim tek yardımcım işte bu Kaplan'dır."

Ökkeş duruyor, duruyor:

"Sağ ol Ali Emmi!" diyordu.

Çocuklar Ökkeş'e kendi ineklerini, keçilerini gösterdiler. Hatta oradaki bir eşeğe de bindiler. En güzel Ökkeş biniyordu. Çünkü Ökkeş'in kendi eşeği vardı.

Ökkeş:

"Ben eşeğimi de çok severim," dedi. Osman:

"Babam bizim eşeğin bundan önceki yavrusunu sattı, ama bundan sonra yavrusu olursa satmayacak, bana verecek." Çoban Ali'ye hepsi de:

"Allahısmarladık," dediler.

Köye gelmek çok kolay oldu. Bazen koşarak bazen yan yana konuşarak geldiler. Karabaş arkada arkada kalıyor, bazen öne geçiyordu. Ama kendini yine köpekler sarmasın diye çocukların yanından ayrılmıyordu.

Ökkeş'in aklına birden Uzun Kâmil'i görmek geldi.

"Sen onu görmedin mi?" diye sordu Mehmet. "Şimdi kahve yanına gideriz, hem Karabaş'ı bulduğumuzu Yusuf Emmi'ye söyleriz, hem de Uzun Kâmil'i görürsün."

Köyün girişinde bir iki köpek yine Karabaş'a saldırdılar, ama dört çocuk ellerindeki değneklerle, taşlarla köpekleri uzaklaştırmasını bildiler.

Osman:

"En iyisi Karabaş'ı bizim eve koyalım," dedi. "Yoksa köy alanında da yabancı köpek diye öteki köpekler rahat vermezler."

Eve geldiler. Osman'ın annesi Sultan, köpeğin bulunduğu çok sevindi. Çocuklara birer tas ayran verdi. En önce konuk diye Ökkeş içti. Ayran hem soğuk, hem de yağlıydı.

Ökkeş:

"Osman kardeş sağ olsun," dedi. "O olmasa ben köpeğimi bulamazdım."

Karabaş'ı ahırın içine koydular, kapıyı da üstünden kapadılar. Karabaş arkalarından çok havladı, ama Ökkeş onu çıkarmamakta direndi.

Osman'ın annesi:

"Siz hiç merak etmeyin, ben ona ekmek falan veririm, haydi siz gidin," dedi.

Çerçi Yusuf, karşidan Ökkeş'in yüzünün gülmesinden anlamıştı. Ökkeş, Tombul'un yanına yaklaştığından şişman biri tespih satın alıyordu.

Yusuf:

“Gözün aydın Ökkeş,” dedi.

Osman:

“Hergeledeymiş,” dedi. “Aldık geldik.”

“Gördün mü Ökkeş, boşuna üzüldün.”

Çerçi Yusuf, çocukların her birine birer sakız verdi.

Ökkeş:

“Beş tane de bana ver Yusuf Emmi,” dedi. “Çoban Ali’ye söz verdim, benim köpeğimi bulduğu için ona vereceğim.”

Yusuf, ipten beş sakız daha çıkardı, Ökkeş’e verdi. Akşam Çoban Ali gelince, Osman’la birlikte gidip vereceklerdi. Cemil kahveye bakmış gelmişti.

“Ökkeş,” dedi. “Uzun Kâmil kahvede.”

“Amanın,” dedi Ökkeş.

Çocuklar koşarak kahvenin önüne geldiler. Uzun Kâmil boyundan ötürü alışkındı. Çocuklar dururlar, yolda, kahvede, tarlada onu izlerlerdi. Uzun Kâmil’in çıkmayacağı ağaç yoktu. Yeter ki ağacın dalları sağlam olsun. Çocuklar onun ağaca çıkışına hayran kalırlar, ayağını bir daldan öteki dala atarken heyecandan yürekleri ağızlarına gelirdi.

Ökkeş, Uzun Kâmil’i görünce:

“Aboooov,” dedi. “Amanın Osman, bu ne büyük adam.”

Ökkeş yanına yaklaştı. Uzun Kâmil sandalyede otururken bile Ökkeş’ten çok uzundu. Kim bilir bir de ayağa kalksa ne kadar uzun görünürdü. Bu sıra-

da Uzun Kâmil su içmek için ayağa kalkınca, Ökkeş:

“Vay bubam vay,” dedi. “Kavak gibi...”

Su küpü, Uzun Kâmil’in ayaklarının dibinde küçücük bir sepet gibi kalıyordu. Suyunu içerken Ökkeş’e güldü. Ökkeş de ona güldü. Uzun Kâmil yerine oturunca Ökkeş’i yanına çağırıldı. Ökkeş önce korktu ama Osman:

“Git git, çok iyi insandır, çocukları da çok sever,” dedi.

Ökkeş, Uzun Kâmil’in yanına yaklaştı. Kocaman elleri vardı. Bacakları çok uzundu. Hele ayakları kocaman kocamandı. Ökkeş, gözlerini Uzun Kâmil’in ayaklarına dikti.

Uzun Kâmil:

“Benim ayağıma göre ayakkabı yoktur,” dedi. “Kendim çarık dikerim.”

Ökkeş:

“Senin yatağın da büyüktür Kâmil Emmi,” dedi.

“Elbette... Yorganım da büyüktür...”

Uzun Kâmil, Ökkeş’e ve öteki çocuklara çay söyledi.

Çocuklar çayı içtikten sonra tekrar dışarı çıktılar. Çerçinin yanına geldiler.

Çerçi Yusuf:

“Gördün mü Uzun Kâmil’i?” diye sordu.

Ökkeş:

“Amanin çok kocaman,” dedi. “Nah ayakları çocuk mezarı kadar var.”

Ökkeş, köpeği yittiğinden bu yana çerçi çıraklığı yapamamıştı. Birden aklına geldi ve bağırıverdi: “Çerçi geldiııııı...”

Birden bu bağırma karşısında, hem Tombul ürkütü, hem de orada oturmakta olanlar yan yan dönüp baktılar. Bir alıcı geldi. Evi için ayna aldı. Ökkeş aynaları çıkardı, bir tanesini sildi ve alıcıya uzattı. Alıcı aynayı aldı, parasını, Çerçi Yusuf'a ödedi. Az sonra Osman'ın babası geldi. Çerçi Yusuf'un eşeğini sürerek eve geldiler. Akşam karanlığı basmak üzereydi... Moo! diye bir sesle, Osmanların ineği kapıdan içeriye girdi. Onun ardından keçiler avluya girerek doğruca su yalağının başına koştular.

Ökkeş:

“Osman,” dedi. “Hemen Çoban Ali'yi bulalım, bu sakızları ona verelim.”

Koşarak kapıya çıktılar. Çoban Ali köy evlerinin arkasındaki küçük alanda hayvanların ortasında dinlenmiş, dağılan hayvanlara bağırıyordu. Evlerini bilen hayvanlar buradan bir bir evlerine dağılıyordular. Çoban Ali, Ökkeş'i görünce:

“Ha sen?” dedi. Ökkeş:

“Hı,” dedi. Sakızları uzattı.

“Ben şaka demiştim canım.”

“Hiç şaka olur mu Ali Emmi? Çiğne ve beni an...”

Çoban Ali:

“Sağ ol, çocuklarıma götürürüm,” dedi.

Koşarak yine eve geldiler. Osman'ın annesi Sultan akşam yemeğini hazırlamıştı. Taze fasulye, yanına bulgur pilavı yapmıştı. Bahçeden taze soğan da toplamış, soymuş, sofranın yanına koymuştu. Ökkeş, öğle yemeğinin acısını şimdi çıkaracaktı. Görsünlerdi bakalım şimdi Ökkeş nasıl yiyecekti? Dışarıda bir ibrikten Osman döktü Ökkeş ellerini yıkadı, sonra Ökkeş döktü, Osman yıkadı.

Sofra küçük olduğu için, Sultan çocuklara ayrı sofraya kurmuştu. Ökkeş'le Osman yan yana oturdu. Yemekler konur konmaz, büyük bir iştahla kaşıklarını sallamaya başladılar. Hele soğanlar o kadar taze, o kadar hoştu ki... Ökkeş bir soğandan ısıyor, ondan sonra kaşığı sırayla fasulyeye, ardından pilava daldırıyordu. Herkes birbirine bakıp daha çok iştahlanıyordu. Sultan, çocuklarının böyle iştahla yediklerini görünce getirdi, tencerenin içinde ne var ne yok, çanaklarına boşalttı. Az sonra çocuklar onu da silip süpürdüler. Yemekten sonra Sultan taze dut pekmezinden önlerine koydu. Pekmezin içinde kayısı kurusu da vardı. Ekmeklerini banarak bir çanak pekmezi de yediler.

Ökkeş bir ara:

"Amanin patlıyorum," dedi. Öteki çocuklar güldüler.

Mehmet:

"Ben patladım bile," dedi. Ökkeş:

"Ben hem patladım, hem de çatladım," dedi.

Sultan:

"Aman çocuklar, ne patlayın, ne de çatlayın," diye cevap verdi. "Şimdi ben size yataklarınızı yaparım, bir güzel uyudunuz mu tamam olur."

Ökkeş'le çocuklar avluya çıktılar. Ökkeş, Karabaş'ın yanına gitti. Onu okşadı, onunla konuştu:

"Seni buraya kapattık ama senin iyiliğin için. Sonra yine kaçar kaybolursun..."

Osman'ın babası da ineğe bakmak için ahıra gelmişti. Ökkeş'e:

"Öteki köylerde de başına aynı durum gelecek," dedi. "Keşke köpeğini hiç yanına almasaydın..."

Ökkeş'in yüreği hop etti. Hiç bunu düşünmemişti. Çerçi Yusuf'la bir yığın köy gezeceklerdi. Her köyde böyle Karabaş kaybolursa, sonra nasıl bulacaktı? Hem sonra çerçiliği de sevmemişti.

Osman'ın babası:

"İstersen Karabaş burada kalsın, dönüşte alırsınız," dedi.

Ökkeş koştu, çocuklarla konuşmakta olan Çerçi Yusuf'a:

"Yusuf Emmi, Karabaş'ı burada bırakalım mı?" dedi.

Çerçi Yusuf:

"Bırakalım, ama dönüşte buradan geçmeyeceğiz ki," dedi.

"Aboov... Öteki köylerde de böyle kaybolur kaçarsa..."

Çerçi Yusuf hiç sesini çıkarmadı.

Ökkeş:

ÖKKEŞ İŞPORTACI

"Yusuf Emmi, bir şey desem kızmazsın, değil mi?" dedi.

"Yoo yoo niye kızacağım Ökkeş?"

"Ben yarın köye gideyim mi?"

"Hangi köye?"

"Bizim köye."

"İyi git, ama sen yalnız gidemezsin ki... Dur bakalım, belki yarın o yol ayrımına dek giden biri olursa, seni Karabaş'la birlikte yollarım."

Çerçi Yusuf:

"Galiba çerçilik senin hoşuna gitmedi," dedi.

Ökkeş hiç cevap vermedi. Çerçi Yusuf:

"Biliyorum biliyorum, köpeğini çok seviyorsun," dedi.

Sultan yatakları yapmış, çocukları çağırıyordu. Ama çocuklar avluda bir zaman koşup oynadılar. Sonra birer birer ellerini ayaklarını yıkayıp odaya girdiler.

Osman:

"Anne, Ökkeş bizimle yatacak değil mi?" diye sordu.

"Hı," dedi annesi.

Çocuklar sevindiler. Çünkü Ökkeş onlara yataкта İstanbul'da gördüklerini, sonra lunaparkı anlatacaktı. Çocuklar bir bir yatağın içine girdiler. Yorganlarını üstlerine çektiler. Ökkeş daha İstanbul'da gördüklerini anlatmaya başlamıştı ki, Çerçi Yusuf:

ÖKKEŞ İŞPORTACI

“Gözün aydın Ökkeş,” dedi. “Benim asker arkadaşşı, yarın o yöne gidiyormuş. Seni yol ayırımında bırakır, sen oradan köye gidersin.”

Ökkeş, bu habere daha çok sevindi. Ondan sonra çocuklara İstanbul anılarını ballandıra ballandıra anlatmaya başladı. Çocukların uyku gözlerinden akıyordu, ama:

“Hı Ökkeş, sonra Ökkeş?” diyorlardı.

Ökkeş de dalıyordu. Daldığı zaman, en çok Mehmet dürtüyor:

“Eee lunaparkta salıncak nasıl sallanıyordu?” diye soruyordu.

Geç zamana dek çocuklar Ökkeş’i dinlediler. Uyuduklarında, çok uzaklardan köpek sesleri geliyordu. Sultan, lambayı kısmış odadan çıkmıştı.

O gece rüyasında Osman kendini İstanbul’da kocaman otobüslere binerken gördü. Cemil ise, lokantada yemek yiyordu. Mehmet de lunaparkta salıncakta bir bu yana bir o yana uçuyordu. Düşecek gibi olunca, birden çığlık çığlığa bağırıyor, ötekileri de uyandırıyor.

Ökkeş de rüyasında köyünü görmüştü. Karabaş’ı yanında, kendi avlularında, ninesi ona kaynamış yumurta getiriyordu...

Sabah olunca Osman’ın babasını yol hazırlığını yapmış buldular. Çocuklar Ökkeş’i o kadar sevmişlerdi ki, hiç gitmesini istemiyorlardı. Hatta Osman’ın babası bir ara Ökkeş’e:

ÖKKEŞ İŞPORTACI

“Ökkeş, sen birkaç gün bizim konuğumuz ol, ben seni sonra yine gönderirim,” dedi.

Ama Ökkeş:

“Sağ ol emmi!” dedi. Koştı, Sultan’ın elini öptü.

Köyün çıkışına dek çocuklar da geldiler. Hem Ökkeş’i uğurlamak, hem de Karabaş’ı öteki köpeklerden korumak için. Köyün dışına varınca, Ökkeş, Osman, Cemil ve Mehmet’le vedalaştı. Çerçi Yusuf’un da elini öptü.

Osman’ın babası, Ökkeş’i kendi eşeğine bindirdi. Ökkeş, yolda giderken hep ardına bakıyordu. Elini kaldırıyor, çocuklara, “Hoşça kal!” diyordu.

Çocuklar gözden kayboluncaya dek Ökkeş hep ardına baktı.

“Emmi,” dedi. “Arkadaşlarıma söylemeyi unuttum... Sen de onları bir gün bizim köye getir, olmaz mı?”

Adam:

“Olur, niye olmasın?” dedi.

KİTABIN ADI: ÖKKEŞ İŞPORTACI

Adı:

Soyadı:

Nu.:

Okumaya Başlama Tarihi:

Okumanın Bitiş Tarihi:

1. Ökkeş'in canı neden sıkılıyor?

.....
.....
.....

2. Ökkeş'in tarlada en sevdiği işlerden biri nedir?

.....

3. Ökkeş kiminle birlikte çerçilik yapmaya gidiyor?

.....

4. Çerçi Yusuf'un eşiğinin adı nedir?

.....

5. Ökkeş sala binerken neden titriyor?

.....

.....

6. Çerçi Yusuf ile Ökkeş neler satıyor?

.....

.....

7. Karabaş kaybolunca Ökkeş ne yapıyor?

.....

.....

.....

8. Ökkeş ve arkadaşları mağarada hangi hayvandan korkuyor?

.....

.....

.....

9. Ökkeş neden Çerçi Yusuf'tan 5 sakız istiyor?

.....

.....

.....

10. Ökkeş çerçi olmaktan vazgeçince ne yapıyor?

.....

.....

.....

.....

.....

